SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches, located in all principal Cities of the United States.
SANDARA
3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

METAI XVIII | 3236 SO. HALSTED STREET | Penktadienis, Liepos-July 3 d., 1931 m. | KAINA 5 CENTAI | No. 27

BRUOŽAI

Rašo V. G.

Rudeninis darbas.
Karo stovis Klaipėdoj.
Hooveris ir bedarbė.
Lenkina per bažnyčias.

Ateinančiam rudeny teks mums daugiau pasidarbuoti jaunimo organizavime. Laikas bėga, o ligšioliai atsiekti rezultatai, palyginamai, labai menki. Mes pradedam su dideliu triukšmu, bet už kelių mėnesių viskas aptyla ir vėl grįžtam prie snaudulio arba neproduktingų polemikų.

Svarbiausią domę reiktų atkreipti į vakarines vaikų mokykleles. Tai geriausia priemonė nors šiek tiek susipažinti su lietuvių dvasia. Tokios mokyklos nesunku užlaikyti ir jeigu jų vedėjai yra šiek tiek apsipažinę su jaunimo auklėjimu, pasekmės bus džiuginančios.

Kiekviena kolonija tegul įsteigia sekančiam sezone bent porą tokių mokyklų ir pradeda vykinti gyveniman tuos obalsius, kuriuos nuolat patys kartojam.

Keturios valstybės: Anglija, Prancuzija ir Japonija prižiuri, kad Lietuva pildytų pasirašytą anais metais sutartį su Klaipėda. Dabar jos padarė Lietuvai pastabą, kad karo stovis Klaipėdoj nesąs reikalingas.

Žinoma, nėra malonu, kuomet svetimi turi mums diktuoti. Geriausia, tai visiškai neduoti jiems progos ir panaikinti karo stovį ne tik Klaipėdos krašte, bet ir visoj Lietuvoj.

Prez. Hooveris daro "milžiniškas" pastangas sumažinti bedarbę. Jis ragina, kad visus jieškančius darbo svetimšalius surašyti ir tie kurie nelegaliai atvyko — deportuoti. Jeigu, sakysim, svetimšalis atsilanko į dirbtuvę ir prašo darbo, tai dirbtuvės bosas turi paimti jo vardą ir nusiųsti Washingtonan patikrinti ar teisėtai jis atvyko. Toki tvarka nėra tikusi ir neatneš pageidaujamų rezultatų.

Bet prez. Hooverio kabineto nariams ne tas rupi. Jie norėtų suversti ant mažo skaičiaus ateivių visą atsakomybę už blogus laikus. Didieji laikraščiai vis kalba apie suvaržymą imigracijos, nors ta imigracija pereitais metais buvo mažiausia bėgyje šimto metų. Toks dumimas visuomenės akių sukelia tik bereikalingus prietarus ir apsunkina pagerinimą ekonominio stovio.

Liepos mėnuo Chicagoj ir kituose miestuose prasidėjo nepaprastose aplinkybėse. Pirmoji to mėnesio diena buvo karščiausia visoj istorijoj ir pasiekė net 107 laipsnių.

Žmones miega parkuose ir prie ežero, nes namuose karščiau negu senam lietuviškam pečiuj.

Vilniaus lietuvių studentų sąjunga pareiškė protestą prieš vietinio vyskupo lenkinimo politiką. Tas protestas buvo atspausdintas viename lietuvių laikrašty, kuris tačiau negalėjo išvisti pasaulio, nes buvo lenkų sukonfiskuotas. Lenkinimo politika per bažnyčias yra pavojingas reiškinys ir su juomi reiktų kovoti visomis išgalėmis.

Ginčai Latvių Seime Del Karo Biudžeto.

Ryga, Elta. — Latvių seimas pradėjo svarstyti karo biudžetą. Didelę kalbą pasakė karo specialistas, atsargos leitenantas Kalninš. Jis nurodė, kad Latvijos karo biudžetas sudaro 21,8% viso biudžeto. Šiuo metu Latvija išlaiko apie 20.000 kariuomenės, kurioj yra apie 14.000 kareivių, 3.000 virštarnybinių instruktorių ir 2.000 karininkų. Kalbėtojas pareiškė, kad Latvijai tokios kariuomenės išlaikymas nėra jos išgalėse ir pasiulė karo biudžetą sumažinti 6.700.000 latų. Be to, jis pasiulė įvesti 3 savaičių vasaros atostogas, kas dar duotų vieną milijoną latų santaupų. Kalninš savo kalboj padarė aštrių priekaištų latvių karo vadovybei del Sovietų karo laivyno nepakvietimo į Latvijos laivyno 10 metų sukaktuvių iškilmes. Jo nuomone, Latvijos karo vadovybė esanti per daug didelėj Lenkijos generalinio štabo įtakoj. Kalninš, tarp kitko, pareiškė savo nepasitenkinimą, kad kariuomenėj didelio palankumo rodoma fasištiškai nusiteikusiems sluoksniams. Į kariuomenę taip pat smarkiai veržiasi klerikalizmas. Net žydai verčiami poterius kalbėti.

LATVIAI IŠSIŲS LENKUS KUNIGUS?

Elta. — pranešama, kad lenkinimui tirti komisija šioj seimo sesijoj pareikalaus išsiųsti iš Latvijos visus lenkus kunigus, kurie įmaišyti į Iluk štos srities ir Latgalijos lenkinimą.

Kaune Susekta Didelė Afera.

Padariusi bankams kelis šimtus tukstančių litų nuostolių.

Lietuvos komercinio banko juriskonsultas pris. adv. Finkelšteinas vakar pranešė kriminalinei policijai, kad tranzito — transporto bendrovė, kurią sudaro Segalis, Alperavičius ir Rabinavičius pasisavinę banko prekių daugiau kaip už 100.000 litų.

Kriminalinė policija tuojau visus tris tuos bendrovės dalyvius sulaikė. Be to, sulaikytas ir dar vienas pilietis, kuris su ta bendrove bendradarbiavo. Kriminalinė policija jau turi davinių, kad ši bendrovė panašiu budu "prigriebė" ne tik Lietuvos komercinį banką, bet ir kitus Kauno bankus.

Jau apčiuopiamai nustatyta, kad šios bendrovės padaryta Kauno bankams afera siekia kelis šimtus tukstančių litų.

Į kriminalinės policijos rankas jau yra patekę ir suklastuoti tos bendrovės įvairūs dokumentai.

Vedamos stropus tardymas.

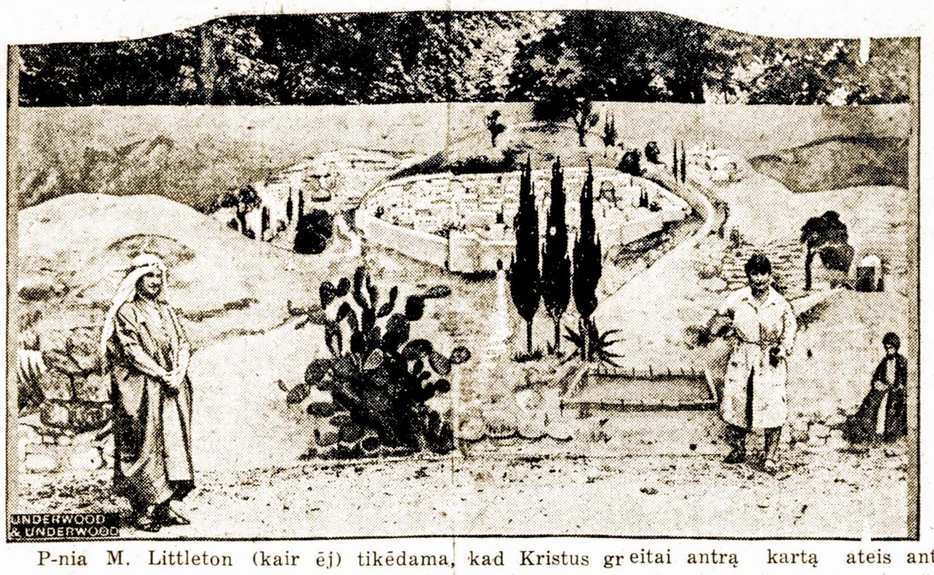

P-nia M. Littleton (kair ėj) tikėdama, kad Kristus greitai antrą kartą ateis ant žemės, atidarė publikai šį brangų bibliškos literaturos knygyną ir daržą, kurie papuošti Palestiniškomis scenomis atrodo taip, kaip Kristaus gimtinė.

Briand Kreipiasi į Moteris Del Taikos Išlaikymo.

Londonas. Prancuzijos užsienių reikalų ministeris A. Briad'as, čia laikytame masiniame susirinkime, kreipėsi į viso pasaulio moteris, kad jos energingai jį paremtų jo, išlaikyme pasaulyje taikos, darbe.

Jaudinančioj ir stiprioj savo kalboj, tas senas ir vienas iš žymiausių pasaulio diplomatų, kuris tik mėnesis atgal buvo nugalėtas savo kandidaturoj į prezidentus, uoliai gynė savo taikos nusistatymą. Tos jo kalbos klausėsi apie 5000 veteranų, jų žmonų ir dukterų.

Jis jausmingai sušuko: "Aš kreipiuosi į moteris ir laukiu jų paramos. Jeigu aš šiandien jaučiu džiaugsmą savo širdyje, tai tik del to, kad matau kaip linksma šypsena nušviečia jų veidus, kuomet jos mano, kad pasaulio taikos ideja bus ir toliau ginama.

Taip ilgai kaip jos stoja kartu su mumis ir taip ilgai, kaip jos gina savo kudikius, brolius ir vyrus ir su savo širdies gerumu jos stengias apginti pasaulį nuo karų ir jų žiaurumų, musų reikalas bus gerose rankose.

Jis gyrė Kelloggo taikos paktą, kuriam karai yra pasmerkiami ir atmetami kaipo didžiausi žmonijos priešai. Kaip žinoma, tas paktas buvo jo paties su pagelba amerikiečio Kelloggo, prirengtas ir suformuluotas ir kurį pasirašė visas civilizuotas pasaulis.

Jis džiaugiasi, kad dauguma jo klausytojų buvo praėjusio karo veteranai, kurie: "prisimena praėjusi karą, keikia jį ir stengsis ateityje jo išvengti."

Jis išsireiškė, kad jam stengiantis įgyvendinti pasaulyje taiką, jis buvo niekinamas, išjuokiamas ir puolamas, bet kuomet jis matąs tokią skaitlingą minią žmonių, kurie nuoširdžiai jo darbams ir idejoms pritaria, jis esąs padrasinamas griebtis naujų ir drąsesnių žingsnių.

Sprogimas Žaliajame Kalne.

Sugriauta namukas ir sužeista dvi moterys.

Kaune, Žaliojo kalno rinkoje, šaltkalvio S. Kutkevičiaus dirbtuvėje sprogo šveis-aparatas.

Apylinkės gyventojai ir rinkoje buvę žmonės tapo smarkiai išgąsdinti smarkaus sprogimo, kuris sudrebino orą ir namų langus.

Tuč tuojau po sprogimo pasigirdo moterų riksmas. Pasirodė, kad sprogusio tanko skeveldros sužeidė dvi rinkoj buvusias moteris, kurios stovėjo nuo sprogimo 6—7 metrai atstu. Viena jų su žeista stipriai ir buvo nugabenta pas gydytoją, čia pat prie rinkos.

Kita tanko skeveldra patai kė šalia bėgusiam vaikui į koją, bet nesužeidė.

Šiaip, visa sprogimo jėga nuėjo į balagano lubas, kurias ir išardė.

Kalbama, kad S. Kutkevičiaus dirbtuvėje šis sprogimas — jau trečias. Matyt, neatsargiai elgiamasi su dujomis.

Alfonsas XIII Prašosi Ispanijon.

Paryžius. Elta. "Petit Parisien" praneša, kad vienas anglų laikraštis paskelbė buvusio Ispanijos karaliaus Alfonso sensacingą susirašinėjimą su Zamarra. Alfonsas, pasak laikraščio, ypatingai domisi naujosios vyriausybės darbais ir prašo jam leisti sugrįžti į Ispaniją, kaipo paprastam piliečiui, kad jis galėtų bendradarbiauti kartu su kitais.

Zamarra atsakęs, kad vyriausybė esanti labai giliai sujaudinta Alfonso pasiūlymu, tačiau, turėdama galvoj paskutinius įvykius, ir, atsižvelgdama į įtemptą Ispanijos vidaus padėti, Ispanijos vyriausybė įsitikinusi, jog buvęs karalius galis daugiau padaryti naudos gyvendamas užsieniuose, negu Ispanijoj. Amerikos svečiai ir Lietuvos demokratija. — 18pt.

Bedarbė Esanti Priežastimi Pasaulio Krizio.

Vokiečių mokslininko nuomone, tiktai kooperuojant visoms tautoms tas krizis gali buti panaikintas

K. Pribram, Frankfurto universiteto ekonomijos ir politinių mokslų profesorius pareiškė, kad dabartinių vargų ir krizio priežastimi yra bedarbė, kuri plačiausioj skalėj siaučia visame pasaulyje ir kurios panaikinimui yra reikalinga viso pasaulio bendras susitarimas.

Svarbiausia šios bedarbės priežastimi esanti per didelis pridirbimas visokių neišdirbtų gaminių ir ukio produktų ir įsimaišymas valdžių į palaikymą kainų tinkamoj aukštumoj. Mat kuomet ukio ir neapdirbtų produktų kainos pradėjo pulti, tai valdžios pradėjo tuos produktus pirkti ir pilti į skladus, norėdamos palaikyti kainas nuo smukimo. Tas valdžios įsimaišymas buvo ne laiku, nes tik kainų smukimas galėjo tą bedarbę sumažinti.

Jo apskaitymu 1929 metų pabaigoje buvo 5,000,000 bedarbių visame pasaulyje, 1930 m. pradžioje — 11,000,000, o pabaigoje — nuo 19,000,000 ligi 22,000,000.

Jo nuomone pasaulis nepriėjo prie žymesnių neramumų bei revoliucijų, kurios galėjo įvykti dėka tokios žiaurios bedarbės, tiktai dėl stiprumo valdiškų organizacijų, dėl organizacijų, pavienių ir valdžių stengimosi padėti bedarbiams ir dėl taikaus nusistatymo unijų, kurios turi didelės įtakos plačiosiose visuomenės masėse.

KODEL PROF. VOLDEMARAS BUVO APSIĖMĘS GINTI P. POŽELĄ.

Spaudoj buvo stebėtinų žinių, kad prof. A. Voldemaras reiškiąs pretenzijų ginti traukiamą tieson pulk. Rustei kos byloj p. Požėlą, nes pats p. Voldemaras yra bylos dalyvis.

Valstybe Turi Aukleti Jaunuomenę - Ne Kunigai

Vatikano Įtaka Pabaltijo Valstybėse Mažėja

Lietuva, Latvija ir Lenkija stengiasi pašalinti politiką iš bažnyčių ir mokyklų

Kaunas.—Nesenai įvykusiame Tautininkų partijos susirinkime prezidentas A. Smetona išdavė raportą iš savo politikos kaslink santikių su Vatikanu ir Lietuvos klerikalais.

Iš jo raporto pasirodė, kad jis nemano nusileisti įsigalėjusiai Lietuvos dvasiškijai. Jis pareiškė, kad jaunuomenės auklėjimu turi rupintis valstybė, o ne kunigija ir, kad kunigams turi rupėti tikėjimo dalykai, o ne politikos.

Dalyką ištyrus pasirodė, kad išvytasis popiežiaus pasiuntinys kiršinęs kunigus, kad jie prikalbintų žmones sukilti prieš dabartinę valdžią. Vienas kunigas nepaklausęs tos jo biaurios agitacijos ir buvęs nubaustas išsiuntimu į vienuolyną.

Beto prez. A. Smetona pareiškė, kad jo valdžia skiepins priaugantį jaunimą žiūrėti į Lenkiją, kaipo į grobikę, pakol Lietuvai nebus sugrąžinta jos senovės sostinė, Vilnius.

Dabartiniu laiku Smetona užsiimąs konstitucijos pakeitimu ir kuomet tas darbas busiąs užbaigtas, jo misija pasibaigsianti.

Netik Lietuva kenčia nuo klerikalų sauvaliavimo, bet nuo tos ydos nėra liuosa nei Latvija, Letgalijos provincijoje, kunigija turi visas mokyklas savo rankose ir tuo pasinaudodama ji auklėja jaunuomenę katalikiškoj ir lenkiškoj dvasioj, žemindama Latvijos kalbą, tikėjimą ir santvarką, nes Latvijoje daugumas gyventojų yra protestonų tikėjimo, tuotarpu Lenkija yra grynai katalikiška šalis, tai kunigėliai jai ir pataikauja.

Nors kunigėliai pataikauja Lenkijai, bet Lenkijos valdžia šnairomis į tai žiuri, nes katalikų kunigėliams negana, kad jie auklėja jaunuomenę, jie nori paimti po savo kontrole stačiatikių bažnyčią ir tuo dar labiau sutvirtinti savo poziciją. Taigi kaip pasirodo, kad "šventam" katalikų tikėjimui darosi karšta visais frontais.

Mirė Žymus Daktaras, Kuris Gimė Lietuvoje

Berlynas. — Čia pasimirė Dr. O. Minkowskis, autoritetas ant šlapligės ir kitų vidurinių ligų. Jis mirė budamas 73 metų amžiaus; ir per tą savo ilgą amžių parašė keletą knygų ir buvo profesorium keletos universitetų.

Jis gimė Lietuvoje, netoli Kauno. Mokėsi Karaliaučiaus, Freiburgo ir Strasburgo universitetuose, kuriuos užbaigęs ir turėdamas tik 32 metus amžiaus, mokytojavo Strasbungo universitete, nuo 1891 ligi 1900 metų, jis buvo to universiteto medicinos profesorium.

Nuo 1900 ligi 1903 metų jis buvo Cologne miesto ligoninės direktorium ir 1904 jis tapo to miesto "Akademijos del praktiškos medicinos" profesorium. Vėliau jis buvo direktorium Greifswaldo Medicalinės Clinikos ir taipgi direktorius Breslavo universiteto Clinikos.

Kartu su profesorium Meriu jis padarė keletą žymių išradimų medicinos srityje. Jo knygos yra labai aukštai įvertinamos, kaipo turinčios aukštą ir praktišką medikalinę vertę.

Nors prof. Minkowskis nedalyvavo lietuvių gyvenime, jo pasiekta aukštuma medicinos srityje parodo, kad Lietuva nėra paskutinė šalis, aprupinime pasaulio garsiais mokslininkais.

Komunistai Išdaužė Am Pasiuntinybės Langus.

Berlynas.—Komunistai išdaužė Amerikos konsulato langus. Tai buvo pasėka jų demonstracijos, kurioje jie protestavo del Amerikos nubaudimo mirtimi aštuonių negrų, kurie buvo apkaltinti užpuolimu ir išžaginimu dviejų baltų merginų. Tai buvo trečias užpuolimas ant konsulato, nuo to laiko, kaip tie negrai buvo nuteisti.

Policijos kapitonas buvo užmuštas, kuomet jis su buriu policijos mėgino išskaidyti komunistų demonstraciją, kurie šaukdami, "Mes esame alkani" veržėsi prie valdžios namų. Buvo areštuota 17 komunistų.

Taipgi policijos buvo numalšinti keletas studentų sukilimų, kurie įvyko Berlyne, Muniche ir Kiele.

ITALIJA SUGRĄŽINO MIRTIES BAUSMĘ

Roma.—Italija priėmė naują teisių kodą, kuriame bus leista bausti mirtimi galvažudžius. Nuo 1890 m. tiktai asmens nusikaltę prieš valstybę arba jos vadus galėjo buti mirtim baudžiami.

Italijos žudymo metodas yra nušaujant. Pasmerktas asmuo yra pasodinamas į krėslą ir pririšamas prie jo. Po to burys išsilavinusių šovėjų nušauja jį iš užpakalio.

Vilniaus Vadavimo Idėja

V. M. Čekanauskas.

Vilnius musų tautinės ir dvasinės kulturos ir tradicijų centras

Svarbiausiu musų tautos tikslu ir idealu, svarbiausia lietuvių užduočia yra Vilniaus vadavimas. Vilnius ir visa rytų okupuota Lietuvos dalis butinai reikalinga prijungti prie nepriklausomos Lietuvos. Vilnius musų tautos brangus kulturos žemčiugas, centras tautinės ir dvasinės kulturos, šaltinis tautinių tradicijų amžių teisėmis Lietuvai priklauso; Lietuva be Vilniaus apsieiti negali, Vilnius Lietuvai kulturišku, politišku ir ekonomišku atžvilgiais butinai reikalingas.

Gal kaip kam Vilniaus vadavimo tikslas atrodo naivu, gal randasi lietuvių abejojančių jog Vilnių mes atvaduosim. Paviršutiniškai žiurint į Vilniaus vadavimo problemą gali rastis abejonių, žmogus kuriam nežinoma pasaulio tautų istorija, ypač musų tautos pergyventi laikai svetimu vergijoj, gali buti abejonė ir šis žmogus gali dasileisti nuomonės, jog musų reikalavimas Vilniaus yra naivus. Tačiau kiekvienas rimtas lietuvis pažindamas savo tėvynės praeitį ir kartu kitų tautų praeitį, negali abejoti, nemato jokio naivumo.

Įsitikinimas musų Vilniaus vadavimo idėja persiėmusių buvo ir tebėra, kad Vilnius bus lengviau atvaduoti negu buvo galima Lietuvai nepriklausomybę atsiekti. Gal kas manys, kad nepriklausomybę mums davė pasaulinis karas, Woodrow Wilson'o deklaracija reikalaujanti pavergtoms tautoms laisvės. Ne, Wilsonas rupinosi tik vienos Lenkijos politiška laisve, tik Lenkija jam arti prie širdies pirmoj vietoj buvo, antroj Čeko-Slavija, nes tik apie tas dvi tautas jis buvo suinteresuotas ir tik tų dvejų tautų valstybių atstatymo klausimas Wilsono deklaracijoj buvo konstantuojamais faktais santarvės valstybėms taikos konferencijoj 1918 m. Wilson'as neturėjo omeny Lietuvą, Estiją, Latviją ir kitas tautas, nežinojo jog jos yra pribrendę prie savistovaus nepriklausomo gyvenimo, šias tautas ir jų teritorijas, Wilson'as laikė nedalinamoms nuo Cariškos Rusijos. Del tokio jo sanprotavimo nei viena tų valstybių ir negalėjo gauti Washingtono valdžios pripažinimo de jure ligi nepasikeitė administracija. Prezid. Warren Hardingo vyriausybė suteikė de jure pripažinimą.

Taigi, jei lietuvių tauta nebutų pati savo pastangomis siekus sau nepriklausomybės, jei ji nebutų kraują lėjus už ją ir dėjus pastangas, tai niekas Lietuvai politišką laisvę ir nepriklausomybę nebutų davę. Bet juk Lietuvos nepriklausomybės idėja iškilo ne pasaulinio karo metu, ją iškėlė Vilniaus Seimas 25 metai atgal, prie to musų tautą prirengė Dr. V. Kudirka, Dr. Basanavičius ir kiti musų tautos veteranai, nes jie anais sunkiais ir bevilčiais metais iškėlė idealą nepriklausomybės, palaikė jį lietuvių tautoje gyvu ir tą idealą įskiepino lietuvių širdyse, ta nepriklausomos politinės laisvės sėkla, kurią sėjo a.a. Dr. V. Kudirka prigijo ir išaugo, šiandieną matome vaisių tos idėjinės sėklos.

Bet juk mes atmename, kad tais karčiais priespaudos metais Dr. V. Kudirka ir daugelis jo pasekėjų buvo vadinami svajotojais, naiviais žmonėmis, ne tik lenkai, vokiečiai ir rusai taip sakė, bet ir daugelis lietuvių juokėsi iš Kudirkos platinamų idėjų, kuriose reiškėsi tendencija siekti Lietuvai nepriklausomybės. Šiandieną mes matome lygiai taip kalbant silpnadvasius, žmones kurie nepažįsta istorijoj įvykusių faktų. Šie žmonės mums sako, jog Vilniaus vadavimo klausimas yra naivus, kad Vilniaus vadavimo idėja tuščia. Mes į tokių žmonių kalbas ir argumentus domės nekreipiam, nes žinome jog jie klysta, o mes ne. Vilnius ir visas rytų Lietuvos kraštas jokiu budu neatskiriamas nuo Lietuvos be žalos to krašto gyventojams ir gyventojams pačio Vilniaus miesto. Šis kraštas ne tik amžių teisėmis Lietuvai neginčinamai priklauso, bet tuo labiau jis be Lietuvos ekonomiškai normaliai gyventi negalės. O ką jau bekalbėti apie to krašto didžiumos gyventojų kitus reikalus, kurie gali buti tobulais tik tą kraštą prijungus prie Lietuvos.

Gyventojų didžiuma

Šiandieną rytų Lietuvos dalį lietuvių padėtis tautiniu, kulturiniu ir politišku atžvilgiais yra žymiai blogesnėje stadijoje negu buvo prie Rusijos. Bet tautinis lietuvių judėjimas nė nevyksta, kiekvienas lietuvis neatsižvelgiant į politiškas sąlygas, laikosi tvirtai savo tautybei, priaugama jauna karta žiurėdama per demark-liniją į nepriklausomą Lietuvą įgyja tautinės dvasios pajėgumą. Gal vienas kitas iš lietuvių ir pasiduoda lenkų įtakai arba pataikavimui to krašto valdonams už pragyvenimą, bet daugelio tokių lietuvių širdyse tebėra viltis, kad anksčiaus ar vėliaus jie tarnaus Lietuvos valstybei vietoj Lenkijos. Jeigu vienas kitas lietuvis amatninkas ar profesionalas dirba lenkišką valdišką darbą, tai tas nereiškia, jog toki lietuviai atsižada Lietuvos ir susiriša su Lenkija.

Pažvelgus į gyventojų skaičių Vilnijos krašte, lietuvių skaičius nuo 1890 metų laipsniškai kyla. O juk tame krašte dar rusams valdant statistikos rodo, kad lietuviai sudarė arti 57% didžiumą, likusią dalį 43% sudarė žydai, lenkai, gudai, rusai ir kitokių tautų žmonės. Tiesa, Vilnius jau nuo labai senų laikų buvo kosmopolitaniškas miestas, mišinys visokių tautų, didžiumą Vilniuj gyventojų sudarė žydai, antroj vietoj daugiausia kalbėjo lenkiškai, gudiškai ir kitomis kalbomis. Juk ir patys lietuviai buvo pripratę prie rusų kalbos, taipgi daugelis kalbėjo lenkiškai delto, kad jie prie tos kalbos išaugo ir priprato, vienok jie kalba ir lietuviškai. Dabar Vilniuje lietuviai stovi ketvirtoj vietoj, išėmus lenkų kariuomenę, valdininkus, tai žydai sudaro didžiumą, lenkai stovi antroj vietoj, gudai trečioj ir lietuviai ketvirtoj; Vilniuj lietuvių dabar yra arti 30,000 gyventojų, bet juk tas nereiškia, jog Vilnius turi buti lenkišku miestu. New Orleans arba pats New Yorko miestas abelnai yra svetimtaučių didžiumos apgyventi, bet šie miestai J. V. Amerikos teritorijoj ir Amerikai priklauso, o ne bile kuriai kitai šaliai.

Gardino krašte lietuviai 40 metų atgal sudarė apie 26% gyventojų, t. y., šiaurytinė dalis to krašto didžiumoje apgyventa, du pavietai grynai lietuviškai arba sudaro apie 60% lietuvių didžiumą; Suvalkų okupuotam krašte, Seinų apskrity lietuvių yra apie 90%, Suvalkų apskrity apie 60%, šių kraštų Lietuva tik ir reikalauja lietuvių-lenkų Suvalkų sutarty ir lietuvių-rusų sutarty rubežių nustatyme. Lietuva nereikalavo tų kraštų, kurie istoriniu atžvilgiu jai kitados priklausė, tai yra: visa Gudija ir žymi dalis Ukrainos, ji reikalavo tik tų kraštų kuriuose lietuviai sudaro didžiumą, kur amžių lietuvių valstybinės bei tautinės kulturos ligi šiai dienai yra palikę liekanos ir mes tų reikalavimų neatsisakome, Vilnija, dalis Gardino ir Suvalkų kraštai dabar lenkų okupuoti butinai reikia atvaduoti.

Mes savo užbrėžto tikslo atsieksime jeigu visi kaip vienas tam vadavimo idealui pasišvęsime, nuolatos tame vadavimo darbe dirbsime ir vadavimo idealogiją lietuvių masėse propaguosime kaip Lietuvoje taip užsieny. Mes jaučiam, jog musų šansai Vilnių su visa rytų Lietuvos dalimi atvaduoti yra geri, nes tą kraštą prie Lietuvos jungia to krašto ekonomiški, kulturiški ir politiški reikalai. Vilniaus kraštas niekados neišmaitino Vilniaus miestą, nepatenkino jo pramonės rinką, nenupirko jo manufakturos produktus; Vilnius augo, mito visos Lietuvos ukio produktais, jo pramonė ir industrija turtėjo Lietuvos rinkos pramone. Atskyrus Vilnių nuo Lietuvos matome 10 metų pasekmes: industrija bankrutija, pramonė sunykus, nejudinamo turto vertė per pusę nukritus, miestas skaičium gyventojų sumažėjo apie 15%. Kas kita butų jei Vilnius šiandieną butų sostine Lietuvos respublikos, jo gyventojų skaičius butų siekęs arti 300 tukst., nes jei Kaunas nuo 30,000 į 13 metų išaugo ligi 115,000 gyventojų, tai Vilnius dar sparčiau butų augęs, jo žemės ir namų vertė butų tris kartus daugiau vertesnė negu šiandieną lenkams valdant. Šita ekonominė padėtis ir prospektyvos verčia to krašto ir Vilniaus miesto gyventojus glaustis prie Lietuvos.

Vilnius Lenkijai skaudi votis, sunki našta. Išlaikymas tų kraštų ir pačio Vilniaus Lenkijai brangiai kainuoja. Ateis laikas, lenkai susipras, jog tai didžiausia klaida iš jų pusės, jie keis savo nuomonę. Prof. M. Biržiška lankydamasis Amerikoje aiškiai nurodė, jog musų prospektyvos atvaduoti rytų Lietuvą nėra taip jau sunkios, tačiau šiuo momentu reikalauja visos tautos pastangų, agresingo organizuoto veikimo. Kadangi Lietuvoje veikia Vilnių Vaduoti Sąga, tad ir čia Amerikoje lietuviai privalome rupintis panašios organizacijos įsteigimu idant mes galėtume savo broliams užjury padėti kovoje už Vilnių. Pageidaujame idant visose liet. kolonijose but pasekta Hartfordo ir Binghamptono lietuvių pradėtas darbas, idant butų visų srovių bendri komitetai tveriami arba skyriai V. V. S., vėliau butų galima juos konsoliduoti į vieną kuną. Šis darbas turi iškilti iš vietų lietuvių, draugijų nariai iškelkite iniciatyvą, tarkitės ir organizuokite V. V. S-gos skyrius arba komitetus. Gana miegoti, laikas rimtai į Vilniaus vadavimo reikalus pažvelgti.

"Naujienų P. Grigaičio Trumparegystė

"Naujienos" dar vis save nori išsiteisinti ir surasti SLA. centre "partinius sėbrus" ir "politiškas intrigas", bet kada joms tai nesiseka, tai kabinamasi prie "Tėvynės" redaktoriaus, kuris prie Devenio-Ažunario aferos yra tiek prisidėjęs, kiek ir patsai P. Grigaitis. Bet kadangi, svarbiausia, prie "Tėvynės" dirba ne socialistų "politiškas sėbras", bet plačiųjų pažiurų Sandaros narys, tai tokį "sėbrą" mat reikia ėsti, kad užsodinus Marx'o pasekėją, kuris "Naujienų" pasakomis nebutų **politiškas sėbras** (Sic!).

"Sandaroje" Silvestras buvo nuodugniai išvedžiota, išpasakota, bet "Naujienų" redaktoriui labai galvą skauda, kad be SLA. Pild. Tarybos narių apkaltinimo dar ir "Tėvynės" redaktorius apkaltino Deveni su Ažunariu. Vat tai čia ir didžiausis "T." redaktoriaus prasikaltimas— "Naujienų" akimis žiurint. Bet jei "Tėvynėj" but sėdėjęs, kaip jau aukščiau išsitariau, P. Grigaičio sėbras — Marx'o pasekėjas, tai tada but viskas buvę gerai ir tokia "T." nuomonė but buvus išmintinga, but iškelta į padangės.

Tokią netikusią trumparegystę p. Grigaičio visi mato ir net artimi Grigaičio sėbrai menševikai piktinasi, tai girdėjau jau ne iš vieno asmens. Be to, jis, p. Grigaitis, savo trumparegyste apie "politiką", "politiškus sėbrus", "politiškas intrigas", etc. rašydamas pasirodo save vaiku, nes tikrenybėje yra, jog nėra toki aršųs, toki kvaili politikai, kai socialistai, ypač musiškiai — lietuviški. Kitų tautų menševikai dar prieina bendradarbiauti su pažangesniais sluogsniais, bet musiškiai, tai tik viską ardo, gadina. Nešvaria politika užsiimi nėdami ir paskui iš jos negalėdami išsikrapštyti, bando primesti kitiems. Bet tai nepasiseks. Mes visi gerai pame name tuos laikus, kada SLA. prezidento vietą buvo užėmęs a. a. Damijonaitis ir kada Jung. Valstijų apdraudos d-tas patvarkė apsaugos mokestis, kas tada iškilo? Kaip "nepolitikieriai" socialistai atsinešė.

Arba dabar vėl, kada kita dalis politikierių iš bolševikų norėjo užgrobti SLA. ir ištiko perskiros, kiek gi ekskursiniame konteste pasidarbavo "nepolitikieriai" socialistai (sykiu su jais nesidarbavo ir kita dalis nepolitikierių" tautininkų)? Kiek iki šiol daviniai SLA. kontesto rodo, kad daugiausia darbavosi sandariečiai ir nesandariečiai (pastarieji prie jokių politinių partijų nepriklauso). Bet tai čia neturiu noro sandariečius už tai girti, nes sandariečių ir yra principas lietuviškiems darbams dirbti. Tegu tiktai "nepolitikieriai" nekenkia ir savo bėdas ant kitų neverčia.

Apie P. Grigaitį, kaipo apie redaktorių buvau turėjęs geresnę nuomonę, dargi buvau viešai vieną kitą kartą išsitaręs Amerikos ir Lietuvos spaudoje, bet turiu pripažinti baisiai suklydau: jo dabar tinieji nesąžiningi užsipuldinėjimai SLA. organo red. Vitaičio adresu, padarė Grigaitį menkos doros žmogum. Tokią tai nuomonę įsigijau perskaitęs "Nauj." birželio 24 dienos. —**Vencunas.**

GARSINKITĖS "SANDAROJE"

DABAR

GERIAUSIAS LAIKAS PIRKTI McCLAREN TAJERUS

DYDIS		PAGRINDAS KETURIŲ PLY	SUNKIEJI ŠEŠIŲ PLY
4.40—21	(29x4.40)	$4.98	—
4.50—20	(29x4.50)	5.60	7.35
4.50—21	(30x4.50)	5.69	7.48
4.75—19	(28x4.75)	6.65	8.30
4.75—20	(29x4.75)	6.75	8.60
4.75—21	(30x4.75)	6.95	—
5.00—19	(29x5.00)	6.98	8.90
5.00—20	(30x5.00)	7.10	9.10
5.00—21	(31x5.00)	7.35	—
5.25—18	(28x5.25)	7.90	9.60
5.25—19	(29x5.25)	8.15	—
5.25—20	(30x5.25)	8.30	9.95
5.25—21	(31x5.25)	8.57	10.25
5.50—18	(28x5.50)	8.75	10.80
5.50—19	(29x5.50)	8.90	10.95
5.50—20	(30x5.50)	8.98	11.15
6.00—18	(30x6.00)	—	11.20
6.00—19	(31x6.00)	—	11.45
6.00—20	(32x6.00)	—	11.50
6.00—21	(33x6.00)	—	11.65

De Luxe Tire Co.

6418 South Western Ave. Chicago, Ill.

Phone Hemlock 6099

KLAIPEDON

SKANDINAVU-AMERIKOS LINIJA

A T L A N K Y K I M E L I E T U V Ą

Remkime Savo Uostą — Klaipėdą!

Kam baladotis po svetimus kraštus, kuomet del lietuvių yra palaikomas nuolatinis susisiekimas New York — Kopenhaga — Klaipėda

!

Amerikos Lietuvių Jaunuolių Ekskursija

R e n g i a

Amerikos Lietuvių Ekonominis Centras

Liepos-July 3 d laivu "Frederik VIII"

Liepos-July 25 d. laivu "United State"

A. L. Laivakorčių Agentams Kooperuojant

Visos pastangos bus pašvęstos padaryt kelionę atmintina ir pilna įvairumų ir malonumų del tų, kurie dalyvaus ekskursijoje Reikalaukite Nuo Savo Agento Laivakortės ant

SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE

Lietuvos Paštų Valdybos Kotragento Paštui Vežioti

27 Whitehall Street, New York City

248 Washington St., Boston, Mass. 130 La Salle St., Chicago, Ill.

969 St. Antoine Street, Montreal, Que. Canada.

SandaroS

PIKNIKAS

BUS

Liepos-July 26

1931

Justice Park Darže

Prie Kean ir Archer **Justice Park, Illinois.**

Sandara savo piknikuose visuomet turėdavo ką nors nepaprasto. Šiame piknike bus toks dalykas, apie kurį Chicagos lietuviai dar nėra girdėje ir matę. Bet kadangi dar yra daug laiko, tai pikniko rengimo komisija dar laiko slaptybėje. Todel sekite tolimesnius skelbimus.

T. M. D. Reikalai

Ardymas Visuomeninio Darbo.

Nuo to laiko, kaip pradėjo aiškiai jaustis TMD. susnudimas, ir pagaliaus pakrikimas, nekatra man ateidavo mintin: tur but yra kam nors nauda, kad ši draugija guldo ma letargon. Šis mano atjautimas neveltus, nes tulas asmuo pasislėpęs už ex TMD. narys tvoros, mano tą abejonę iškėlė viešumon, "Vienybėj" iš birželio 11 d. laidoje.

Visas straipsnis atkreiptas į mane, tai pavydo man priekaištais garbės, tai nežinojimo draugijos stovio, nei nuopelnų per trisdešimts metų, ką draugija nuveikusi, tai ne atlikimo savo pareigų. Pagaliaus nesirupinimu Vilniaus vadavimo reikalais, ir patys dievai težino ką aš dar nepadariau.

Apart manęs apkaltinimų, pareiškė, kad "Mano supratimu TMD. atliko savo užduotį ir užbaigė darbą". Prie šio supratimo tiktai galima pridėti, kad tiktai tamstos "supratimu" TMD. baigė savo darbus, kad per daug jau mes apsišvietę, bet kad su tuomi supratimu galėtų TMD. nariai skaitytusi, tai mes norėtume žinoti, kieno toks supratimas yra. Dabar tamstos supratimas paslėptas po "Ex T. M. D. narys", uždanga, tai ir patsai supratimas bevertis lieka, nes tamsta suvis neturi supratimo apie ką kalbi.

Štai delko neturi supratimo: Tamsta stebiesi, kad p. A. B. Strimaitis budamas T. M. D. viršininku per keliatą metų tik šiandien pamatė, kad TMD. neatlieka užduoties. Aš visiškai nesistebių, kad tamsta stebiesi, nes turiu pamato tikėti, kad tamsta niekuomet TMD. nariu nebuvai (o jei ir buvai, tai esi apsimetęs nežine). Jei butum buvęs nariu, tai geriau dalykus ir TMD. istoriją žinotum, kokios yra mano pareigos, kaipo iždininko. Aš jas visuomet atlikau. Nors praeitą seimą buvau išvykęs Lietuvan, vienok seimui pilną savo darbo raportą ėsu pateikęs, taip kaip ir kiekvienais metais, nuo ko pinigus priėmiau, visuomet kvitas kuopoms pasiunčiau. Šį faktą paremiu p. M. Kasparaičio pranešimu išspausdintu "Vienybėje" birželio mėn. 1930 m. Tarimuose ir posėdžiuose kai buvau, visuomet pareigas atlikdavau. Neatlikimo savo pareigų yra melas, kur viešai skelbiamas, virsta šmežtu.

Prie draugijos priklausau per pastaruosius 35 metus. Jei tamsta butum kuomet norint buvęs TMD. nariu, tai butum konstitucijoj pastebėjęs, kad aš ir prie įstatų sukurimo esu prisidėjęs. To fakto niekas negali užginčyti, nes patys įstatai liudija. Tatai tamstos primetimas man, kad aš TMD. darbų nepatėminau, yra šmeižtas. Toj pačioj "Vienybėj", sausio mėnesy, 1930 m. tilpo mano atsišaukimas antrašte, "Tėvynaini ar negaila tau Tėvynės Mylėtojų Draugijos?" Vadinasi antri metai jau eina, nuo to laiko, kuomet pakėliau balsą apie žlungančią draugiją. Pažiurėk Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kalendoriuose nuo 1916 m. iki 1920 metų, kas rašė TMD. istoriją. Pažiurėk į kun. Miluko knygą, "Amerikos Lietuvių organizuotės sukaktuvės, 1875-1925". Pasiklausk tokių TMD. narių, kaip p. Jurgis Kazakevičius, Pittston, Pa., p. M. Paltanavičius, Brooklyn, N. Y., p. A. Bernotas, Worcester, Mass., etc., kurie žino tokius laikus, kuomet TMD. merdėjo mirtinam patale; aš paaukavau (tuom laik madoje) siuvamą mašiną, TMD. iždo pakėlimui. Štai tik keli iš daugelio faktų, kurių tamsta negalėtum nežinoti, jei butum buvęs T. M. D. nariu. Turėtų tamstą sugėdyti už nežinę, ir taikomą į mane šmeižtą.

Kas link Vilniaus vadavimo tolumo nuo mano širdies, turiu tiek pasakyti, kad esu narių Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, kurį tai organizacija turi savo globoje "Politinį Iždą". Tam iždui esu aukavęs ir darbavesis, o P. I. tikslas užimtų Lietuvos kraštų vadavimas, kur ir musų sostinė Vilnius įeina.

Didžiojo Vytauto metais darbavaus ištisus metus čion ir budamas Lietuvoje; tie darbai surišti su Vilniaus vadavimu. To niekas negali man užginčyti, tad ir tamstos man priekaištis, nevykęs, grynas melas. Ar tamsta esi bent vieną litą tam reikalui davęs, sunku pasakyti, nežinant, kas tamsta per paukštis. Buk vyras, nusimaskuok ir išlysk iš už barikadų, tuomet galėsim apie visuomeninius reikalus pasikalbėti. Dorai elgiantis visuomenės darbuotojas, nesislapsto. Dabar, kas gali žinoti, gal tamsta vienas iš tų ką sąskaitų nesuvedei ir bijai, kad organizacija prisikėlusi kartais nepareikalautų atsiskaitymo, delto skaitai TMD. savo darbą atlikusi.

Aš parašiau TMD. reikalais jau keliatą straipsnių ir geros valios laikraščiai juos patalpino, nes aš nešukauju, neigi kokias politikas varinėju. Man rupi TMD. reikalus sutvarkyti, ir jei prisieis likviduoti, tai bent su garbe T. M. D. savo darbus privalės baigti, perduodanti visą likusi turtą tam, kur bus tinkamiausiai, taip, kad nepelėtų literaturą sklepuose, ir nepaliktų narių sumokėti pinigai kam norint pavieniui naudotis.

Reikia stebėtis, kad "Vienybė" patalpino tokį straipsnį, kuriam tiek daug pagiežos man. Bet tai vis toliau aiškėja, kad dabartinė "Vienybė" ardo visuomeninius ir kulturinius lietuvių darbus

—A. B. Strimaitis.

IŠ AMERIKOS LIETUVIŲ EKONOMINIO CENTRO

I

Amerikos Lietuvių Ekon. Centras užmezgė glaudžius santykius su Lietuva.

Iš Amerikos Lietuvių Ekonominių Informacijų Biuro (adresas: Laisvės Alėja 62, Kaunas, Lietuva) gautas tokio turinio laiškas:

a) "Amerikos Lietuvių Ekonominio Centro Komitetui:

Esant gyvam reikalui, Ekonominių Studijų Draugija š. m. gegužės 15 d. įsteigė **Amerikos Lietuvių Ekonominių Informacijų Biurą.**

Musų tikslas informuoti Amerikos lietuvius apie tai, kokiose Lietuvos ūkio srityse butų pelningiau įdėti kapitalą, arba įsikurti. Mes renkame žinias patys ir per savo agentus apie žemės ūkį, prekybą, pramonę, susisiekimą ir kit. ir jas patikriname. Tai yra pirmas šios rūšies Informacijų Biuras, kuris ne del pasipelnijimo, bet del krašto naudos išimtinai Amerikos Lietuvius tuo klausimu kiekvienu reikalu painformuos. Amerikiečiams Lietuviams teks susidurti su rimta įstaiga, valdžios palaikoma ir Finansų Ministerijos kontroliuojama.

Darbas pradėtas ir mes tikimės pasisekimo, kuris tačiau ne nuo musų vienų tepriklauso. Mes norime ir Jus į talką kviesti, su Jumis darbą kaip ir pasidalinti. Trumpai išsireiškus: Mes stengsimės ieškoti naujų galimumų geram bizniui ar įsikurimui, o Jumis prašysime supažindinti Amerikos Lietuvių Visuomenę su musų Biuru ir išdirbti joje mums pasitikėjimą. Tegul kiekvienas Amerikos Lietuvis atvykęs Tėvynėn drąsiai užeitų pas mus pasišnekėti, pasiteirauti ir pasitarti. Be to norėtumėm, kad Jųs butumėt tarpininku tarp Amerikos Lietuvių ir musų Biuro t. y. kad per Jus sužinotumėm Amerikos Lietuvių norus ir sumanymus. Kokiu budu tą dalyką techniškai išpildyti — pagalvosite patys. Gal geriausiai butų per spaudą, rašant gerai skaitomuos laikraščiuose straipsnius, įdedant skelbimų ir pan. Paskiau gyvu žodžiu platinant musų idėją per Jusų pažįstamus, susirinkimuose, mitinguose ir tt.

Norėdami sueiti su Jumis į kuo glaudžiausį kontaktą, prašome prisiųsti mums Jusų statutą, įstatus, veikimo apyskaitas ir visa kitą, iš ko galėtumėm pažinti Jusų siekius, uždavinius ir veikimą.

Laukdami iš Jusų greito atsakymo, tikimės, kad mums padėsite ir reiškime Jums musų aukštos pagarbos žodį!

ANTANAS GIEDRAITIS
Amerikos Lietuvių Ekon. Inform. Biuro Reikalų Vedėjas.

S. KUZMINSKAS
Ekonominių Studijų Draugijos Valdybos Sekretorius."

b) Amerikos Lietuvių Ekonominių Informacijų Biuro laikinasis veikimo

STATUTAS.

1. Einant Ekonominių Studijų Draugijos įstatu 3 & 6 persk. steigiamas Amerikos Lietuvių Ekonominių Informacijų Biuras.
2. Biuro tikslas: rinkti ir teikti Amerikos lietuviams ekonominių informacijų apie jų kapitalų investacijos bei įsikurimo galimumus visose Lietuvos ūkio srityse.
3. Žinios renkamos betarpiškai, per trečius asmenis — agentus ir kitais budais.
4. Biuras gaunamas žinias patikrina.
5. Žinias rinkti bei informacijų suteikime tarpininkauti Biuras turi savo agentus įvairiose Lietuvos vietose.

Pastaba: Agentų pareigos ir santykiai su Biuru reguliuojamos atskiromis taisyklėmis.

6. Iš surinktų žinių Biuras informuoja žodžiu ir raštu Amerikos lietuvius.
7. Biuras teikia tikslias ir nešališkas informacijas, reikalingas Amerikos lietuvių kapitalų investacijai bei įsikurimui.
8. Biuras yra ne pasipelnymo įstaiga, tačiau faktinoms veikimo išlaidoms nors dalinai padengti, už priimamas ir teikiamas žinias ima atlyginimą.

Pastaba: Atlyginimas reguliuojamas atskiromis taisyklėmis.

9. Ekonominių Studijų Draugijos Valdyba, Biuro veikimui prižiurėti, skiria savo narį.
10. Biuras palaiko glaudų kontaktą su Finansų Ministerija ir periodiškai suteikta jai visas žinias, liečiančias Biuro veikimą; be to dirba iš vien su Liet. Šaulių Sąjunga, Lietuvos Ekonominiu C. Amerikoje ir visomis kitomis, liečiančiomis šią sritį įstaigomis bei organizacijomis.

Pasirašo: Ekonominių Studijų Draug. Pirmininkas: J. Lapėnas, ESD. Valdybos nariai: B. Garšva, D. Blynas, Dr. K. Sruoga, V. Kvieska, P. Brasaitis. ESD. Sekr. S. Kuzminskas."

c) Amerikos lietuvių-vaizbininkų žodis:

D-ras Pranas Puskunigis, Amerikos Lietuvių Ekonominio Centro pirmininkas šitaip atsakė į aukščiau tilpusį ALE. Inf. Biuro (Kaune) laišką:

"Gerbiamieji:

Tamstų laišką iš 16 geg., 1931 m. esame apturėję ir varde Amerikos lietuvių vaizbininkų reiškiame didelio pasitenkinimo, kad musų ekonominio organizavimosi pastangos Amerikoje tapo išgirstos ir įvertintos Lietuvos visuomenės ir vyriausybės, ir kad Amerikos lietuvių ekonominiai santykiai su Lietuva galop įėjo į realaus sandarbininkavimo vagą, iš ko tikimės bus abipusi nauda: Lietuvai ir Lietuvos išeivijai Amerikoje. Amerikos Lietuvių Ekonominis Centras, stovėdamas Amerikos lietuvių vaizbininkų sąjungos pryšakyje, dės pastangų, kad taip laimingai užsimezgę santykiai ateity stiprėtų ir plėstųsi etc.

Dr. P. Puskunigis,
ALEC. Pirm.

Amerikos Lietuvių Ekonominis Centras tapo svarbios tarptautinės organizacijos nariu.

Savo komercijos tikslams daugelis valstybių užlaiko Amerikoje (New Yorke, kai po komercijos centre) savo Prekybos Rumų (Chamber of Commerce) skyrius, kurie esti inkorporuoti šios šalies įsta

Seka ant 7-to pusl.

LIEPOS MENUO ČIA PAT!

Liepos pradžioje yra išmokami nuošimčiai už padėtus pinigus. Daugelis žmonių nuo Liepos pradžios, kai gauna nuošimčius, galvoja, kur padėti savo pinigus, kad jie butų pilnai apsaugoti. Tat mes ir patartume, Gerb. Tautiečiams, dėti į **METROPOLITAN STATE BANK,** kurs yra vienas stipriausių bankų. Šis bankas yra "ROLL OF HONOR" bankas, kuris turi penkis sykius kapitalo daugiau negu Valstybė reikalauja. **Į METROPOLITAN STATE BANK** žmogus pasidėjęs pinigus yra užtikrintas, kad jo pinigai yra saugiame banke, kad jis gali gauti savo pinigus kada tik nori — **PINIGŲ LAUKTI PAS MUS NEREIKIA IR NEREIKĖS.**

Norėdami perkelti savo pinigus iš kitų bankų, jei neturite laiko, galite priduoti savo bankinę knygutę, mes gi patys Jusų pinigus perkelsime.

Metropolitan State Bank

2201 W. 22nd St. Kamp. Leavitt St. Chicago.

Bankas atdaras Antradieniais ir Šeštadienis iki 8:30 v. vak.

METINE ATSKAITA

Vytauto Building & Loan Ass'n

Baigiant Metus Kovo 30, 1931

TURTAS:

Paskolos ant nejudomo turto	$375,500.00
Paskolos ant užstatytų akcijų	17,975.00
Nuošimtis	616.32
Įmokėjimai ant užsilikusių knygučių	15,709.37
Namai parduoti ant kontraktų	8,350.00
Taksai užmokėti ant padarytų paskolų	50.00
Konto priimamas	1,153.17
Raštinės namas	28,500.00
Rakandai ir knygos	764.39
Pinigai ant rankų pas kasierių	20,800.35
Viso turto	$469,418.60

SKOLINYBĖS

Paprasti įmokėjimai už akcijas	$248,525.38
Įmokėjimai nuo akcijų užm. iškalno	4,979.08
Įmokėjimai nuo akcijų priklausančių ir neužmokėtų	15,709.37
Užmokėtos akcijos	6,850.00
Užbaigtos akcijos	126,195.00
Bilos mokamos	25,000.00
Konto mokamas	1,273.81
Nuošimtis priaugęs ant mok. bilų	2,175.00
Pripuolamas Fondas	8,500.00
Pelnas (padalintas)	26,196.25
Pelnas (nedalintas)	14.71
Namo budavojimo fondan	4,000.00
Viso skolinybių	$469,418.60

ĮPLAUKOS:

Pinigų kasoje finan. metų pradžioje	$4,882.56
Savaitinė kolekcija bankoje	5,214.18
Įmokėjimų priimta per metus	119,374.05
Pilnai sumokėti šėrai	70,300.00
Nuošimtis	23,027.77
Premijos	1,637.50
Pervedimas šėrų	34.25
Pabaudos	165.00
Rendos	2,049.40
Paskol. ant nejud. turto atmokėta	105,000.00
Paskolos atmokėta ant knygučių	14,775.00
Namai parduoti ant kontraktų	650.00
Taksai užmokėti ant padarytų paskol.	261.54
Skola į banką	34,000.00
Bilos priimamos	4,000.00
Konto mokamas	1,537.91
Apyskaitos priimtos	123.25
Raštinės namui	500.00
Paskolos baigiamos	10,029.10
Pripuolamas Fondas	200.00
P. ir L. nuo įmokėjimų	48.29
P. ir L. balansui	11.70
Viso įplaukų	$398,309.70

IŠMOKĖJIMAI:

Paskolos ant Nejudinamo turto	$116,250.00
Paskolos ant užstatytų akcijų	9,610.00
Įmokėjimai ant išimtų ir subrendusių akcijų	108,786.00
Subrendusios akcijos	1,650.00
Pilnai sumokėtos akcijos	43,890.00
Nuošimtis ant bilų mokamų ir subrendusių akcijų	12,031.05
Namai parduoti ant kontroktų	9,000.00
Taksai užmokėti ant padarytų paskolų	311.54
Bilos ir Konto mokami	46,169.59
Bilos priimamos	4,000.00
Konto mokamas	264.10
Konto priimamas ant nejud. turto	1,276.42
Nuošimtis ant bilų mokamų ir subrendusių akcijų	7,614.32
Paskolos baigiamos	10,029.10
Rakandai ir knygos	88.00
Generalinės išlaidos	1,606.19
Išlaidos algoms	3,729.00
Išlaidos, rašmenos, krasos ženkleliai ir spauda	396.20
Pinigų pas kasininką ant rankų	20,800.35
P. ir L. Pripuolamui Fondui	200.00
P. ir L. nuo įmokėjimų	107.84
Namo Budavojimo Fondan	500.00
Viso išmokėta	$398,309.70

TĖMYKITE KAIP SPARČIAI AUGA

1923	$110,927.12	1928	$304,928.56
1924	$129,073.46	1929	$386,658.03
1925	$181,838.66	1930	$449,597.42
1926	$210,221.87	**1931**	**$469,418.60**
1927	$256,496.50		

ŠI SPULKA YRA PO VALSTIJOS PRIEŽIURA

VALDYBA:
JOHN J. ZOLP, Pirmininkas
ANTON R. PATRICK, Vice-pirmininkas
V. P. Pieržynski, Raštininkas, ir
JOS. J. EŽERSKI, Kasierius

DIREKTORIAI:
F. Raila, Jos. J. Ežerski, J. Gaizauski, V. P. Pieržynski, Anton R. Patrick, Victor Bartz F. Vaisvil, John J. Zolp ir F. T. Puleikis.

Direktorių susirinkimai buna kiekvieną trečiadienio vakarą, spulkos raštinėj, 4559 SOUTH PAULINA STREET.

Nauja serija atsidaro Pirmą Liepos. Įstojimo mokestis visai maža. Kviečiame pradėti taupyti.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly
Published Weekly on Friday by the
Lithuanian National League of America
Editorial Office:
3236 South Halsted Street — Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:
$2.00 per year in the United States
$3.00 per year in Canada and all foreign countries

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienis. Leidžia Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Užsisakymo kaina
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.

Vyriausia šalies valdžia ir suverenas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slaptu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gyventojų — vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kulturinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinas bešališkas švietimas ir mokslo bei kulturos kėlimas tarpe Lietuvos ir išeivijos lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj plačiausius demokratybės principus.

Visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo poltinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Konstitucijai.

Atsižvelgiant į tautos ateitį — pastangos priaugančiąją lietuvių kartą — jaunuomenę, išauklėti sveiką, apsiviestą ir tautiškai susipratusią.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais budais — Mes be Vilniaus nenurimsim.

KRYŽEIVIŲ ORDENAS IR KLAIPĖDA.

Lietuviams vertėtų prisiminti, jog šią vasarą, birželio mėn. suėjo lygiai 700 metų nuo pasirodymo pirmųjų kryžeivių senovės Prusų krašte. Šias sukaktuves Vokietija, žinoma, nepraleido be iškilmių. Į buvusią kryžeivių sostinę Magdeburgą atvyko pats prezidentas Hindenburgas ir daugybė kitų aukštų ypatų, kurie kėlė padangėn "garbingų" tų krikščioniškų kareivių darbus.

Senovės lietuvių giminė — prusai, kuriuos kryžeiviai išnaikino ugnim ir kardu, padarė vokiečius tikrais militaristais. Užkariavę vieną kraštą, jie vis svajojo veržtis toliau į rytus; pulti likusias Lietuvos dalis iki jie nebuvo sumušti prie Žalgirio. Pralaimėjimas pasauliniam kare, buvo antra netiesioginė pabauda vokiečiams už jų perdidelį apetitą griebti kas tik arčiausiai stovi.

Kryžeivių ordeną pakvietė lenkų karalius Kondrotas, 1231 metais, suteikdamas jiem sklypą savos žemės, bile tik jie smarkiau pultų stabmeldžius prusus. Popiežius Gregorijus IX buvo didelis kryžeivių rėmėjas. Visoj Europoj jis paskelbė, jog prusai laiką 5000 krikščionių vergijoj; jog į trumpą laiką išnaikinę 10,000 kaimų bažnyčių ir panašiai.

Į popiežiaus šauksmą atsiliepė galybės karių ir į tris metus į kovą su prusais, suplaukė net 40,000 kryžeivių. Menkai apginkluoti ir nepratę karui prusai negalėjo atsilaikyti prieš visos Europos rinktinius kareivius. Toji lietuvių giminė buvo prievarta apkrikštyta, o paskiau išnaikinta. Iš narsiųjų prusų beliko tik vienas vardas.

Šiandie vokiečiai didžiuojasi savo praeities žygiais. Jiem tai atrodo garbinga. Bet kuomet Lietuvos valdžia ištrėmė iš Klaipėdos du jų piliečiu, tai vokiečiai pakėlė didžiausi triukšmą, buk jie spaudžiami ir persekiojami. Mes nenorime skelbti jiems kerštą, bet už tai tegul jie atsimena padarytas mums skriaudas ir bent Klaipėdos klausime parodo sukalbingumo.

PO SEIMO — KAS?

Sandaros seimas jau užsibaigė. Blogi laikai, žinoma, sulaikė kaikurias kuopas nuo siuntimo delegatų. Tačiau seimo nutarimai yra reikšmingi, o dalyvių upas buvo tvirtas ir pakilęs. Į centro valdybą įėjo naujas vice-pirmininkas p. J. Grinius, žinomas Philadelphijos lietuvių veikėjas ir SLA. kontrolės komisijos pirmininkas. Jo ilgų metų visuomeniškas patyrimas daug pagelbės musų organizacijai siekti pasirinktus uždavinius.

Ir taip Sandara pradeda aštuonioliktus lietuvių tautinio darbo metus. Pirmoj eilėj prieš mus stovi kurybinis, praktiškas darbas. Turime rupintis savo spauda, nes ji lošia begalo svarbią rolę. Ji riša mus į kruvą; skleidžia tautiškumo ir demokratijos obalsius ir pagaliau atremia neteisingus ant Sandaros puolimus. Be laikraščio mes negalėtumėm atsilaikyti net prieš visą armiją oponentų, kurie vienoj rankoj laiko Dievo "mukelę", o kitoj — pagaikštį.

Sekantis svarbus klausimas, tai — išplėtimas veikimo atskirose kuopose. Kaip musų organizacijos taip ir visos išeivijos stiprumas paremtas paprasta formula: skaičium veikliųjų asmenų. Tegul Amerikos lietuviai ir sudarytų milijoną galvų, bet jeigu perleidus per koštuvą rasime, jog iš to milijono turime tik dalelę nuošimčio veiklių ir sąmoningų tautiečių, tai musų pajėgos čia Amerikoj ištikro butų menkos. Už tai ir yra svarbu traukti lietuvius į organizacijas, kurios kiekvienam suteikia progos šį tą naudingo atlikti.

Sandariečių kuopos privalėtų rupintis, kad jų narių skaičius nemažėtų, bet augtų ir kad į veikimo dirvą butų traukiamos vis naujos ir naujos spėkos. Ta kuopa, kuri neįstengia prirašyti keliatos naujų narių arba surengti labdarybės ir apšvietos tikslams vakarų, nepateisina savo gyvavimo.

Šiandie ant musų pečių uždėta didelis darbas ir atsakomybė. Sandara turi kovoti ne tik su išorine nutautinimo banga, kuri kiekvieni metai darosi vis galingesnė ir galingesnė, bet sykiu mes esame priversti gintis ir nuo tų, kuriems musų darbas ir idejos negali stovėti skersai kelio. Betksliai pulti kitus yra daug lengviau negu ką nors naudingo dirbti. Besočiam kritikui užtenka pamalti liežuvis; idejiniam darbuotojui reikia išlieti prakaito ir paaukauti centų.

Bet užmirškime tuos kritikus. Vien tik ginčydamiesi su jais, mes išeikvosim daug brangaus laiko, kuris reikalingas mums naujiems darbams. Nuo paskutinio seimo, kuriame, apgailėtinai, ne visos kuopos turėjo galimybės dalyvauti, mes arčiau suburkime savo pajėgas ir kiekvienas savoj kolonijoj, mažoj ar didelėj, dirbkime Sandaros ir abelnai Amerikoj lietuvių išeivijos gerovei.

Apžvalga

VIETOJ PLEČKAIČIO—MULĄ.

Buvęs Chicagos majoras Thompsonas labai norėjo pasilikti dar vienam terminui. Laike rinkimų kompanijos jis atsigabeno iš centralinių valstijų linksmaus pobudžio mulą ir jį vedžiojosi į visus politinius mitingus.

Kuriem neįdomu buvo klausytis apie miesto reikalus, tie žiurėdavo į mulo straksėjimus bei spardymąsi. Pasak daugelio, tai mulas labiau sužavėdavo publiką negu pats Thompsonas.

Musų "Vienybė" irgi išrado priemonę "žvejoti" Brooklyno visuomenę. Bet ji pasirinko ne mulą, o uždarytą kalėjime, Voldemaro buvusią dešinę ranką — Plečkaitį. Vienam paskutinių numerių, "Vienybė" paskelbė, kad Pittsburgh'e organizuojasi plečkaitininkai ir "bando lįsti su savo dvylekiu". Ką gi ten Pittsburgh'e jie gali veikti? "Vienybės" draugų ten nerasi nė vieno; sukilimą rengti nėra prieš ką. Nebent kuris plečkaitininkų butų siunčia mas į muziejų parodai.

Taigi nauja "Vienybės" priemonė atkreipti į save visuomenės akį nėra atsakanti. Čia žmonės juokiasi ne iš mulo, bet iš paties savininko. Jei gu to laikraščio leidėjai vietoj tąsyti pasodintą kalėjime Plečkaičio vardą, įsigytų tikrą mulą ir leistų jam leiks nuo laiko išreikšštši savo gabumus, tuomet "Vienybės" populiaringumas butų kur kas didesnis.

LIETUVOS MIESTAI — MAŽUMŲ RANKOSE.

Tubelio valdžios manevrai ištumti iš savivaldybių opozicijos partijas baigėsi tuom, kad didžiuma miestų ir miestelių pateko į tautinių mažumų rankas. Balsuoti galėjo tiktai tie, kurie turi nekilnojamą nuosavybę. Kadangi lietuviai tik pastaraisiais metais ėmė grupuotis į miestus ir pirktis namus bei žemę, tai nedaug jų tegalėjo dalyvauti rinkimuose. Ir štai kad, pasak "Lietuvos Žinių" atsitiko:

"Naujas savivaldybių įstatymas pasirodė labai palankus mažumoms, ypačiai žydams. Antai, Vilkavišky, Šakiuose, Jurbarke, ir Utenoj žydai turi absoliučią daugumą, o Zarasuose, Suv. Kalvarijoje, Ukmergėj, Virbaly, Kybartuose turi daugumą mažumos taip pat su žydais priešaky.

"Devyniuose provincijos miestuose žydai nusistatę turėti savo tautybės burmistrus."

Lietuvos valdžia turėjo tą numatyti Iškalno. Atėmimas teisės balsavimuose vien del to, kad žmogus neturi nuosavybės, šiuose laikuose nėra pateisinama. O kaip aukščiau matėm savivaldybių rinkimo pasekmės nuskriaudė lietuvius ir miestai atsidurė mažumų kontrolėj.

PREZ. HOOVERIS ATSIMINĖ EUROPĄ.

Nuo pabaigos pasaulinio karo Amerikos republikonų partija griežtai stovėjo už tai, kad nesikišti į Europos reikalus. Tegul gyvenantieji ten žmonės daro kas jiems patinka, Suvienytos Valstijos rupinsis tik išskolektavimu karo skolų.

Bet atėjo bedarbės laikai; Amerikos eksportas sumažėjo, nes apsunkinta skolų Vokietija ir Anglija neišgali nieko iš čia pirkti. Visas auksas, tiesa, suplaukė į Ameriką, bet to metalo juk negrauši; jis guli geležinėse spintose ir niekam nedaro gerą.

Pagaliau atėjo gandai, jog Vokietija eina į bankrutą ir daugeliui amerikiečių gręsia pavojus netekti investuotų pinigų. Tuomet p. Hooveris pabudo ir staiga pasiulė sustabdyti vieniems metams skolų mokėjimą, kad pasaulis galėtų atsikvėpti. Sumanymas geras, nors ir truputi suvėluotas. Bet geriau vėliau, negu niekad.

Amerikos Svečiai ir Lietuvos Demokratija.

(Nuo musų karesp. Berlyne)

Sutikau iš Kauno atvykusį mokslo vyrą ir sykiu nuėjome į žinomą Berlyne restoraną "Vaterland" arba "tėvų žemę". Tai septynių aukštų įstaiga ir kiekvienas aukštas vaizduoja kokią nors šalį. Mes vakarieniavom Reino upės pakraščiuose. Sienos išdabintos puikiais paveikslais iš turtingos praeities.

Tam pačiam kambary sėdėjo grupė amerikiečių, storai kalbančių ir smarkiai, be perstojimo juokaujančių. Stalai apkrauti vyno ir degtinės bonkomis, kurias tuštino su nepaprastu skoniu, vyrai ir moterys. Vakiečiai pažvelgdavo į juos, daugiau pavydėdami negu smerkdami svečių neceremonišką elgėsį ir triukšmavimą. Kreipdamasis į savo draugą aš pastebėau:

"Matai, jeigu taip elgtųs lietuviai atvažiavę į Berlyną, juos pavadintų necivilizuotais; amerikiečiams gi ne tik nieko nesako, bet stengiasi vo draugą aš pastebėjau:

—"Amerikiečiai yra turtingi; mes gi maža tauta ir kiekvienas tik ieško progos prikibti" — atsakė mano draugas.

Palengva musų pasikalbėjimas nukrypo į Lietuvos vidaus politiką ir aš aiškinau, jog musų nauja valstybė neprivalėtų žaisti diktatura, bet traukti į kurybos darbą visą tautą, o ne tik mažą ir mažiausią jos dalį. Didelei valstybei bepigu turėti diktatorių ir karunavotas asabas, bet mums reiktų eiti tuo keliu, kuris didžiumos priimtas — demokratios.

Mano draugas beveik patvirtino tą, nes pasak jo, Lietuvos inteligentija, kuri domaujasi bėgamais klausimais, negali suprasti, kodel p. Tubelis iki šiam laikui nesušaukia seimo ir nenustato kaip turėtų buti šalis valdoma. Toks nenusistovėjimas ir bandymas eiti Musolinio pėdomis sukelia tik pašaipą vokiečių ir net anglų tarpe.

—Studiosus.

Skaitytoju Balsai

Skerdynės Paruošt Lengviau Negu Jų Lėšas Užmokėt.

Jei namo savininkas, ukininkas ar fabrikantas neišgali užmokėt gamybos lėšas ar mokestis, tad prisieina jam apleisti nuosavybę, kurią kitas asmuo paėmęs į savo globą, ne vien tik apmoka išlaidas, bet dar padaro ir gana gerą pelną. Tas pats atitinka ir viešpatystėms, jei pažvelgsime į praeities istoriją.

Tulos valstybės buvo ant labai aukšto laipsnio kulturos, kuringumo bei galingumo, bet šiandien, apie jas tik istorinėse knygose randasi pėdsakai — jų nėra, tačiau jų vietose randasi dar kilnesnės, kulturingesnės. Ir dar su kiekviena gentkarte jos kyla aukštyn ir žengia priekin. Dabar anų, išnykusių, rodosi, niekas nė nepasigenda.

Savo pareiškimui, galima nurodyt pavyzdžiu: Lietuvos demokratinį viešpatavimą, Romos imperializmą, Graikijos kulturą, Francijos Louiso XVI plėšrumą, Rusijos carų despotizmą ir Meksikos autokratiją. Jų šiandien nėra, bet abelnai, pasaulis nė kiek ne nukentėjo. Jei laikinai sustojo kulturos ar valstybės eiga, tačiau ji buvo lokalė ir trumpą laiką tęsėsi toks apsireiškimas. Su laiku, žmoniją, jei ne toje pačioje vietoje, tai kur nors kitur, atsteigė kaip kulturą, taip lygiai ir demokratiją, nepalyginamai kilnes nėmis, negu kad pirmiau buvusios, sviete. Tad pasirodo, kad pasaulis nė kiek nenukenčia nuo susmukimo tulos tautos ar viešpatystės.

Dabartės pasaulyje banguoja riksmas, kad Vokietija labai silpnai gyvuojanti, ir jei ji, kaikurie tvirtina, susmuks, tad visas pasaulis nukentėsiąs didelį smugį. Suprantama, tokį "baisų" gandą skelbia pątys vokiečiai, manydami sukelt pasauly baimės upą, kuris gelbės parmaldauti Jungtinių Valstijų valdžią panaikinimui karo reperaciją, kurią Young'as nustatė Vokietijai išmokėt.

Labai stebėtina, kad vokietija sugeba, ir labai gudriai, sukurt pasaulinius karus; sugriaut ir degint svetimų šalių turtą ir užgrobt jų žemę, bet kuomet tapo pašaukta užmokėt nors dalį karo lėšų, tad pasirodo, kad nėra taip lengva apmokėt skriaudas, kaip kad trimituot—"Drang nach Osten."

Rods, gal Jungtinių Valstijų valdžia ir panaikys 238 milijonus dolerių, kurią sumą Vokietija jau privalo Amekai sumokėt? Bet tuom privalo Amerikos piliečiai susidomėt, ir labai susidomėt; ypatingai, šiais laikais, kada taxų sumokėtojai priversti nuo bado mirties savo šalies šešis milijonus bedarbių maitinti. Jei taip įvyktų, daugumą Amerikos piliečių, ne daugiau kaip vien teisybe va dovaudamiesi, turėtų pareikalauti nuo savo autoritetų darodymo, delko Amerikos piliečiai privalo apmokėt Vokietijos karo skolas?

Delko Amerikos valdžia ne suranda, ar nemato reikalingu surast, keliatą šimtų milijonų dolerių sušelpimui savo piliečių, kurie, ir jų šeimynos vien tik smilksta, bet ne gyvena? Tačiau, netikių, kad Amerikos valdžia užsimerks ant alkstančių savo piliečių, o kitus apsunkys taksomis ir gelbės Vokietiją.

Beabejo, gelbėjimas svetimų šalių žmonijos, suteikia daug garbės, bet ta garbė butų nešvari, ypatingai šiame laike ir tokiose aplinkybėse esant amerikiečiams; juos palikt Dievo malonei, o gelbėt vokiečius — tame nematyt jokios žmoniškumo pagarbos.

Karo laikais pasaulis šaukėsi prie Amerikos, idant ji išgelbėtų nuo Vokietijos griežtų karininkų. Taip, Amerika pribuvo į mušio arena su Amerikos piliečių armija ir išgelbėjo pasaulį nuo Vokietijos užgrobimo. Pasilikusieji Amerikos piliečiai sudėjo šimtus ir tukstančius milijonų dolerių, gelbėjimui nuo vokiečių karinės kulturos. Dabar, karui pasibaigus, vėliai vokiečių sėbrai šaukiasi prie Amerikos, kad gelbėtų Vokietijai išsikopt iš duobės, kurią patys sau išsikasė.

Delko Amerika privalo rupintis ir darbuotis gelbėjime Vokietijos ir nuo Vokietijos? Keistas, ir labai keistas toks biznis su Vokietija!

Amerikos piliečiai supranta geriau, negu vokiečiai jiems "paaiškina", kad visas pasaulis nukentės, jei Vokietija subankrutuos. Taip, land smonai, viso pasaulio vokiškas karingumas, tai tikrai nukentės, bet abelnai, pasaulio humanizmas, kultura, industrija, demokratizmas, o nei kapitalizmas nei nejustų, kuomet Vokietija iš eilės valstybių išnyktų.

Aš turiu buti vokiečiams, kaipo kaimynams, nuoširdus, tad patariu, jei jau ištikro neišgalite užmokėt karo nuotolius, ir nesugebite valstingume, tad bus lengviausia ir padoriausia jums pasielgti: visus savo vargus atiduokite "zerlumpte Banden". Jus žinote ką tas reiškia. Anie atstatys kopuikiausiai šalį — bet jie "prasti" kariai, jusų nuomone.

Nesidyvyčiau, jei taip sena kultura, kaip karingumas, dvidešimtame šimtmetyje, taptų padėta į muziejų.

—Smulkutis.

Bedarbių Reikalu

Ne Visus Bedarbius Valdžia Siunčia Namo

Jau keli mėnesiai kaip Amerikos Ateivystės Tarnyba siuntinėja bedarbius ateivius namo. Tik, žmonės neturi suprasti tuomi, kad gali važiuoti visi, kurie tik užsimano. Siunčia tik tuos bedarbius, kurie neišbuvo Amerikoje ilgiaus kaip tris metus.

Pirm ne kaip toki bedarbiai apleidžia savo dabartinę vietą, kurioje gyvena, jie turi gauti "blankas" iš "Commissioner of Imigration, Ellis Island, N. Y.", (ar iš to uosto kuriuomi atvyko), turi jas išpildinti nurodintu juose budu ir tam pačiam valdininkui sugrąžinti drauge su savo neišsibaigusiu ar naujai gautu nuo Lietuvos Konsulio pasportu. Paskui jie turi laukti pakol gauna atsakymą, o nevažiuoti į New Yorką ar kur kitur.

Išpildindami gautas "blankas", jie turi nurodinti ar buvo kokioje nors prieglaudoje, ligonbuty ar kalėjime, aiškiai parašyti savo pavardę — tą pačią, po kokia jie atvyko, savo amžį, gimimo vietą, apskritį ir savo šalį, per kurį uostą atvyko Amerikon ir, svarbiausia, KADA IR KURIUO LAIVU ATVYKO, kuriuos savo "gimines jie užlaikė savo uždarbiu ir įdėti kitas tose "blankose" reikalingas informacijas.

Jei-gi bedarbiai negali nurodinti kada ir kuriuo laivu įvažiavo Amerikon, tada, nežinant tikrai kaip ilgai jie išbuvo Amerikoje, valdininkai neturi teisių apmokėjimui jo kelionę namo.

Kas vienas ateivis turi Amerikos Konsulio pažymėta pasporte jo vizos numerį ir datą. Jis, įvažiuodamas Amerikon, gauna nuo Ateivystės Inspektoriaus žalios spalvos kortelę, ant kurios randasi ateivio fotografija, vardas laivo, diena ir uostas, kuriame jis išsėdo iš laivo. Todeliai, nėra niekam dovanotina jei jis ar jo draugai nežino kuriuo laivu ar kada jis atvažiavo. Nežinojimas šių (jau taip senai visur reikalaujamų nuo visų ateivių) dalykų, noroms nenoroms, valdininkams neišrodo nieku kitu kaip mėginimu juos apgauti melais. Kas vienas ateivis rodo turėtų suprasti, taip gerai kaip ir kas vienas laivakorčių agentas jį turėtų informuoti, kad tas korteles neišduoda valdžia vaikams pasibovinimui.

Ne taip senai vienas suvargęs senelis atvyko New Yorkan iš Pennsylvanijos kasyklų, be jokių popierų, nežinojo kada ir kokiu laivu atvažiavo, ar iš Bremeno ar Hamburgo ar iš Klaipėdos. Neturėjo nė pinigų nė pažįstamų. Konsulis davė jam penkinę, bet jį kitas bedarbis apkraustė ir jis turėjo vėl žygiuoti atgal, iš kur buvo atvykęs. Išbuvo žmogutis Amerikoje tik du metu, o nieko nepamena.

Pakol galutinai daleidimas ateina iš Vašingtono, išpildžius nors gerai visas "blankas", prisieina laukti keliolika dienų.

Valdzia nepavydi kelių desėtkų dolerių tokiam pavargusiam bedarbiui ant kelionės namo, bet ji neišleidžia pinigus be reikalo ir be teisės juos išleisti...

Žinantis Reikalą

Sveikatos Dalykai

Rašo Dr. S. Šlakis

"ĮSPĖKIT KAS AŠ"

AŠ ESU **pigiausias dalykas pasaulyje.**

Su manim žmonės jaučiasi stiprsų, galingi — be manęs, šilpnučiai.

AŠ ESU paslaptis **linksmybės ir džiaugsmo** — be manęs vien ilgėsis ir tragedija.

AŠ SIULAUSI save **visiems,** bet **neatkreipia atydos** į mane, o vėliau **maldausite,** bet bus **per vėlu — as atsitolinsių. Aš nebusių atstumta.**

AŠ ESU **šviesa dienos** ir **žvaigždė nakties.**

AŠ LAIKAU tavo **ateitį** savo rankoje.

AŠ DARAU ką **noriu** su **tavimi.** Aš esu durims į ateitį ir keliu į svajones.

AŠ ESU **svarbiausias daiktas pasauly.**

—KLAUSĖTE KAS AŠ?

—AŠ ESU GERA SVEIKATA.

Sveikata.

Žmogaus amžius galima padalinti į 6 dalis:

1. Kudikystės — prie motinos (pirmi amžiaus metai).
2. Kudikystės nuo 1 iki 8 metų.
3. Nuo 8 iki metų — jaunystė.
4. Nuo 18 iki 31, suaugusio žmogaus amžius, kuris buna geriausioje sveikatoje.
5. Nuo 31 iki 50 — ankstyviausias žmogaus vidurinis amžius.
6. Apie 70 metų senatvė.

Gyvybė turėtų tęstis ligi 96 metų. Daugumos tęsiasi ligi 70 metų, o kiti nei 60 metų nesulaukia.

Sveikatos principas yra modernizacija. — "Nepasent ir nė nesidėvėt (not to rust out or wear out).

Nuo užgimimo ligi grabo dienos, žmogaus kunas kovoja savo priešus. Mes kalbame apie priešus sveikatos, kaip bakterijas ir visas kitokias ligas. Iš jaunų dienų yra daugiau pavojaus nuo užsikrečiamų ligų, vadinamų — mažų ligos. Dabar jau tos ligos mažėja kartu su geresnetų ligų kontrole; gydytojai vartoja įvairius čiepus nuo visų tų užsikrečiamų ligų.

Paskutiniais keliais dešimts metų jaunų sveikata pagerėjo, bet vidutinio amžiaus žmonių sveikata nė biskį ne geresnė. Dabar daugiau išvengiamų ligų randasi negu seniaus buvo. Žmonės vidurinių amžių, patys ant savęs užsitraukia nepageidaujamas ligas. Dauguma žmonių turi arba širdies , arba kraujo gyslų, arba inkstų ligas, kurias per savo neapsižiurėjimą patys ant savęs užsitraukia.

Kaip dabar išvengti tas taip nepageidaujamas žmonių ligas. Reikia atminti, kad žmogaus kunas, nėra taip tvirtas kaip geležinė mašina, nors ir mašinos turi buti atsargiai prižiurimos ir daugelis žmonių geriau prižiuri ir užlaiko savo automobilius, negu patys save.

Žmogaus kunas yra jau tri, komplikuota mašina ir reikalauja atydaus ir gero prižiurėjimo.

Kiekviena ypata yra atskira mašina ir kas gerai vienam, ne visada gerai kitam. Ta kuno mašina, nors ir geriausia, ne visada vienodai dirba. Daugelis ypatybių pakeičia normalį veikimą. Daugelis mažų dalykėlių susidedant padaro didelę atmainą kunę.

Kad linksmai gyventi, mes turime noroms, ńenoroms savo kuną užlaikyti; o tą atsiekti galima tik einant systematiškai prie gero gydytojo, nors vieną kartą į metus, kad jis musų kuną išegzaminuotų ir musų silpnybes išaiškintų. Reikia žinoti nuo ko sergėtis, ką daryti ir ką nedaryti, moderatiškai gyvenant. Neimkit patarimus nuo kitų žmonių, nes ką gydytojas vienam įsako daryti, to kitam nepatartų. Mes visi skiriamės vienas nuo kito.

Žmonės šiam materialiniam gyvenime turi atkreipti daugiau atydos į savo sveikatą. Tuomet bus mažiau tų nelaukiamų mirčių nuo širdies ligų, kraujo gyslų ir inkstų ligų.

Šios ligos ima daug metų pakol žmogų paguldo ir daugiausiai pats žmogus, per nepaisymą arba laužymą sveikatos įstatymų, tas nepagydomas ligas patys ant savęs užsitraukia.

Mus "Geradėjas" prof. Milleris Atstatytas Iš Ohio Universiteto

BANDĖ PAKENKTI IŠGAVIMUI LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Keli mėnesiai atgal rašiau apie Amerikos karo laiku buvusio Valstybės Sekretoriaus Pagelbininko, velionio Basil Miles'o, naudingus darbus Lietuvai tuomi laiku, kada ji turėjo mažai draugų ir daugelį priešų. Tai buvo žmogus, kuris davė musų tautai kosvarbiausį žingsnį nepriklausomybės atgavimui. Dabar prisieis kalbėti apie žmogų suvisai kitokį.

Tuomi laiku Lietuvos priešai negalėjo patys stoti viešai prieš jos nepriklausomybės reikalavimus, nes jie patys jieškojo nepriklausomybės savo šalims ir todel jie norėjo pasirodyti, kad jie buvo geri bičiuliai visoms nuskriaustoms tautoms. Jie kovojo savo neprilankumais musų tautai po visokiomis skraistėmis — priklausė prie draugijų, kurios rodos turėjo visai labdaringus mierius, varė propagandą prieš musų tautą spaudoje, samdė įtekmingas ypatas apie tai kalbėti tinkamose vietose prie kas vienos svarbios progos, etc. Jie per tas draugijas ir ypatas gavo progą šnipinėti ir mėgino paskleisti tokią viešą opiniją, kuri musų nepriklausomybės reikalavimą kojoms į viršų pastatytų. Tuli musų veikėjai besibaigiant karui ir pirmiaus, suvisai nekaltai, prisigėrę tokia opinija, mėgino ją įkunyti kitiems ir net Amerikos Lietuvių Tautinės Tarybos New Yorke posėdžiuose. Vietoje nepriklausomybės, siulė vien tik autonomiją, kuri, kaip žinoma, nėra kas kitas kaip tik savivalda po svetimos šalies globa, kaip dabar Klaipėdos kraštas randasi po Lietuvą. Tą autonomiją pradėjo mums siulinti vienas musų žinomas veikėjas net 1914 metais Brooklyno Seime. Stebėtina, mano nepriklausomybės reikalavimą tuomi laiku visi ant jo patarimo atmetė ir sutvėrė tik Lietuvos Autonomijos Fondą, o tik vėliaus, man tankiai iš to vardo besijuokiant, jį permainė.

Ta autonomija tai buvo vien tik lenkų meškerė, ant kurios jie visokiais budais mėgino pasigauti Lietuvą.

Teko man patėmyti, kad tie autonomijos siulymai Lietuvai sekė iš Vidujinių Europos Šalių Unijos (Mid-European Union) Vašingtone, nors kitoms šalims, kaip Lenkijai ir Čeko-Slovakijai, ji reikalavo nepriklausomybės. Nors prieš Lietuvos nepriklausomybės reikalavimus ji viešai neišėjo, vėliaus teko mums apie tai išgirsti iš prof. Millerio lupų, kuris buvo tos Unijos svarbiu šulu ar prezidentu.

Besirengiant mums dalyvauti apvaikščiojime Lietuvos nepriklausomybės paskelbimui, drauge su kitų šalių atstovais ir prie didelės susirinkusios Amerikos publikos prie Amerikos Laisvės Varpo Philadelphijoje ir surengus apielinkės veikėjų ir abiejų Tarybų (musų ir katalikų) narių McAlpino svetainėje (Blue Room) New Yorke vakarienę, įsiskverbė, kokiais tai budais, šis socijologijos profesorius iš Oberlin (Ohio) kolegijos, Herbertas A. Milleris, kaip paaiškėjo, kad mums nurodyti kokios laisvės męs turėtume reikalauti Lietuvai. Teko man buti tos vakarienės vedėju, ir todel tai gerai pamenu kaip šis Milleris mėgino mums nurodyti, kad Lietuva negalės likti savistoviai nepriklausoma valstybė, kad lietuviai Lietuvoje (o ne męs Amerikoje gyvenantieji) netiko ne mokslu, nė abelna apšvieta, nė iš ekonominio nė iš politinio atžvilgio turėti savo nepriklausomą valstybę. Nors gerbiamas musų Inž. Tamas Naruševičius (velionis), prie manęs sėdėdamas, mėgino mano pasibiaurėjimą tokiai musų svečio prakalbai suminkštinti, visgi tam lenkų geradėjui pasakiau musų amerikiečių nuomonę — kad jis apie musų šalį ir apie musų žmones menkai buvo painformuotas, kad musų žmonės nebuvo analfabetai ir kad jie jau pilnai buvo pribrendę ir gerai pasirengę valdyti savo šalį patys vieni sau, be jokios pagalbos iš svetimųjų pusės, taip gerai, kaip jie valdė ją gilioje senovėje. Su mano ištarimais sutiko visi susirinkusieji, ir ponas profesorius prasišalino be vakarienės, pareikšdamas, kad jis turėjo paspėti ant tuojaus išeinančio traukinio į Ohio.

Nebuvo galima žinoti kas jam apmokėjo už jo tokius darbus. Jis buvo gana geras Čeko-Slovakijos Prezidento Mazaryko draugas, kuris tuomi laiku gyveno Vašingtone. O Čekai ir Lenkai tarp savęs, nors turėjo menkus skirtumus, abelnai sutiko iš principo, nes turėjo tuos pačius priešus ir tuos pačius draugus.

Ne vienas tokis pranašas švaistėsi karo laikais pas mumis ir kitus, švaistosi jie dar ir dabar laikraščiuose, knygose, prolekcijose ir ant radio. Jiems vis kas nors apmoka ir dar gerai apmoka.

Šis Milleris vėliaus persikėlė į Ohio Valstijos Universitetą, Columbus, Ohio, iš kurio šiomis dienomis jį atstatė, buk už tai, kad jo prakalba Mahatma Gandhi'ui nepatiko universiteto valdybai ir kad jis perartimai lygino negrų rasės žmones su baltaisiais. Sprendžiant iš jo darbavimosi seniaus, nesimato kaip jis galėjo palaikyti savo vietą lig šiam laikui, nors prie progos turiu pasakyti, kad šiame universitete randasi ir daugiaus tokių "geradėjų", kaip Milleris, kurie Lietuvai jokios meilės neturi.

Vincas F. Jankauskas,
Amer. Liet. Tautinės Tarybos Pirmininkas.

Priekabių Ieškotojas

Perskaičius polemiką tilpusią "Vienybės" No. 71, po kuria pasirašo "Vienybietis ir Sandarietis" neprisieina atsakyti; išvada aiški, nes pats autorius padaro "bobišką" (jo paties žodžiais tariant). Sprendžiant iš to rašto reikia pasakyti: ištikrųjų "pažinkime save". Kurie skaitė mano tilpusį straipsnį "Sandaroje" —"Sandariečiais Esame, Sandariečiais Bukime", patys skaitytojai gali daryti išvadą, su priedu, kad vesti man polemiką, su tokiu "rašytoju" butų peržema.

Pasislėpęs žmogus po "bobišku" (jo žodis) žiurkstu bando vaidinti didvyrio rolę. Budama moteris, su slapukų skraiste prisidengusiais asmenimis polemizuoti laikau beparsmiu dalyku. Nėra nieko lengvesnio, kaip užlindus už slapyvardžio šmeižti sau nepatinkamus asmenis. Tokiem tamsių tikslų slapukams, tai tikrai gėda! Sąžiningas ir teisybę kalbantis žmogus nesislapsto ir atvirai pasako, ką turi pasakyti. Ypatingai tokiais atvėjais, kuomet įvardinamas asmuo ir jam daromi egražųs priekaištai.

Tame visame rašinyje aiškiai matyti, kad Vitaitienė pataikė į labai skaudžią vietą. Bet budama sandarietė kiekvienu atsitikimu, kuomet tik bus prieš Sandarą neteisingai rašyta, gaus komplimentus atgal. Visų narių pareiga yra ginti tą organizaciją, prie kurios priguli.

Savo darbų praeityje nesigėdinu, nes praeities darbai vyčiuose yra mano gražųs atsiminimai. Pats Vytis yra Lietuvos emblema.

Minimo "Vienybės" slapuko piktos polemikos turinys, besiblaškymas į visas puses priekabių ieškant ir, pagaliau, tos polemikos tikslas, dar kartą verčia ištarti: — Sandariečiais esame — sandariečiais bukime.

—Zosė Vitaitienė.

PAŠAUKĖ NUMIRĖLĮ STOTI Į TEISMĄ

Turkija.—Musų visuomeniniame susitvarkyme mirusis žmogus nefiguruoja jokiose procedurose, bet turkai į tą dalyką žiuri kitaip.

Turkijos teismas atsiuntė pakvietimą mirusiam žmogui, kad jis stotų į teismą. Tas pakvietimas skamba: "Nustatant tavo prasikaltimą prieš savo žmoną pasirodė, kad tu esi miręs. Jeigu tu nesutinki su šiuo nuosprendžiu, tai tu gali apeliuoti bėgyje dvidešimts dienų."

Turkijos juokų savaitraščiai sako, kad teismas laukia atsakymo iš dvasių pasaulio.

Pranešimas

Dr. A. J. Bertash
perkėlė savo ofisą į
756 W. 35th Street
N. E. corner So. Halsted ir 35 gatvės
Tel. Boulevard 5913 ir 5914
Valandos: 1—3 P. M. 6:30—8:30 P. M.

Dr. S. Naikelis
perkėlė savo ofisą į
756 W. 35th Street
N. E. corner So. Halsted ir 35 gatvės
ir permainė telefoną į
Tel. Boulevard 5914 ir 5913
Valandos: 2—4 P. M. 7—9 P. M.

Greitas Laivu Patarnavimas į Europą
Per Hamburgą Musų Moderniniais Laivais
HAMBURG DEUTSCHLAND
ALBERT BALLIN NEW YORK
Išvažiuoja reguliariai kas savaitė. Taipgi reguliariai išplaukimai mus populiariais kambariniais laivais:
ST. LOUIS, MILWAUKEE. IR CLEVELAND.
Prieinamos kainos
Tiesioginiai geležkeliais susisiekimai su Lietuva
Del informacijų kreipkitės į lokalius agentus musų
HAMBURG-AMERICAN LINE
177 No. Michigan Ave., Chicago, Ill.

Sandaros Spaustuve Atlieka

Visokius Spaudos Darbus Greitai, Tinkamai ir Pigiai

Spausdiname įvairias biznieriams blankas, business cards, atskaitas, bilas, Letterheads ir kitus.

Draugijoms: konstitucijas, įstojimų blankas, plakatus, "Show Cards", atvirutes ir t. t.

Didžiausius pagarsinimus, knygutes, programus, pranešimus bei pakvietimus (invitation cards) ir kitus spausdinius.

Ypatingą domę kreipiame į užsakymus iš kitų kolonijų.

Taigi Visais Spaudos Reikalais Kreipkitės į Sandarą, o Užtikrinam, Kad Gausite Gerą Patarnavimą.

SANDARA

3236 South Halsted Street, Chicago, Ill.
Telephone Calumet 3277

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

BRIDGEPORT, CONN.

Nelaimingas įvykis Lietuvių tarpe.

Birželio 21 d., apie 6 val. ryte, važiuojant automobiliu Aleksandra Kalvaitis, ir Ona Gecevičiutė (Bratėnienė) likosi mitrinai sužeisti, o trečias, Izd. Kvietkus, su jais sėdėjęs toje pat sėdynėje, likosi gyvas ir mažai sužeistas. A. Kalvaitis mirė ant vietos, o Ona Gecevičiutė mirė vežant į ligonbutį, kelyje.

Istorija šio incidento buvo maž daug taip: K. Ramutis, su savo šeima, sulaukę 15-kos metų nuo jųjų vedybų, surengė taip vadinamas sukaktuves — pokilį pas ukininką A. Ragauską, Easton, Conn., apie 10 mylių nuo Bridgeport, šeštadieny, birž. 20 dieną. ir susikvietė skaitlingą burelį savo draugų, kurių tarpe dalyvavo ir aukščiau paminėti asmenys ir visi linksminosi per visą naktį. Sekmadienio rytą, apie 6 val. visi svečiai leidosi važiuoti namų linkui, Stratfield Road keliu, kur susidėjo keliatas automobilių ir galima manyti, kad pusėtinai greit važiavo — tarp 60-70 mylių į valandą. Kada A. Kalvaitis bandė prasilenkti pro stovinti automobilių, jis smogė į medį, taip smarkiai, kad sudužo mašina ir A. Kalvaitis, šale sėdėjusi Ona Gecevičiutė likosi mirtinai sužeista, o trečias asmuo likosi gyvas.

Ona Gecevičiutė 31 metų amž., iš Lietuvos paeina Raseinių apsk., Gešių km. Paliko tėvus Lietuvoje, čia savo vyrą J. Bratėną ir du broliu —Antaną ir Juozą. Ji buvo narė Liet. Apšvietos draugijos, kuri suteikė paskutinį narystės patarnavimą.

Antanas Kalvaitis, 37 met. amž. Iš Lietuvos paeina nuo Kalvarijos, Smalininkų km. Lietuvoje paliko brolis, čia du broliu: Juozas gyvena Brooklyn, N. Y. ir Julius gyv. Rochester, N. Y. Velionis gyveno Bridgeporte apie 16 m., jo užsiėmimas buvo siuvėjas. Buvo rimtas ir padorus žmogus. Ankstesniu laiku, kada socialistų sąjg. gyvavo, jis buvo veiklus narys socialistų tarpe. Vėliausiu laiku, užvieš patavus komunistams, Kalvaitis buvo pasitraukęs nuo lietuviško veikimo, visuomenės labui. Šiuo laiku buvo nariu L. K. Vytauto kliubo, kuris suteikė paskutinį narystės patarnavimą mirusiam nariui.

Velionio palaidojimo reikalu rupinosi jo Broliai, Juozas ir Julius Kalvaičiai. Birž. 24 d. likosi palaidotas laisvai be jokių ceremanijų Lakeview kapinėse. Palydėti į kapines susirinko skaitlingas burelis jo buvusių draugų, suteikti paskutinį atsisveikinimą draugui Aleksandrui.

Ono Gecevičiutė palaidota tą pačią dieną su bažnytinėmis apeigomis, Šv. Mykolo kapinėse. Abiem laidotuvėse patarnavo lietuvis graborius Kazys Daugela — mandagiai patarnavo.

Lai bus lengva jiems ši žemelė.

BAIGĖ AUKŠ. MOKYKLĄ.

Šie lietuviai jaunuoliai baigė šiam sezone aukštesnę mokyklą: Jurgis Kalėda, Jurgis Stumbris, Frank Rome, J. Rasimavičius, V. L. Kitraitė, Nellie A. Stankaitė, Mary Teresevičiutė ir L. Shemenau skaitė. Linkėtina laimingai šiems jaunuoliams žengti į platų pasaulį ir į gyvenimo bangas.

—A. S.

NEW YORK CITY

ATSAKYMAS BROOKLYNIEČIUI

Nepamatuotai šmeižiama SLA. 126 kuopos valdyba

"Sandaros" No. 24, antgalvy "Keliatas Pastabų iš Brooklyno Padangės", sub antgalvy "Kaip D. Klinga 'organizavo' ekskursiją", tulas slapukas, bijodamas parodyti savo aiškų veidą, pasivadinęs "Brooklynietis", nepamatuotai kaltina SLA. 126 kuopos valdybą užtai, kam ji nepildo kuopos nutarimo ir netraukia p. D. Klingą atsakomybėn. Tarp kitko tas slapukas sako:

"SLA. 126 kuopos susirinkime priimtas skundas prieš Danielių Klingą ir nutariama, kad kuopos valdyba patrauktų jį atsakomybėn už tai, kad jis stengiasi kenkti SLA. Ekskursijai."

Šitokis pareiškimas neatatinka tikrenybei, nes SLA. 126 kuopos susirinkime tokio tarimo nėra padaryta, kuris leistų kuopos valdybai p. Klingą traukti atsakomybėn. "Brooklynietis" girdėjo skambinant, bet nežino kurioj bažnyčioj. Jis buvo kuopos susirinkime ir klausėsi nutarimų, bet jų prasmės nesuprato ar ant tos ausies negirdėjo, o tokiu budu nepamatuotai kaltina kuopos valdybą už nepadarytų kuopos susirinkime nutarimų pildymą ir pats save pastato pajuokai. Toliaus tas pats "Brooklynietis" rašo daugiau nesąmonių apie kuopos valdybą. Jis sako:

"Bet iki šiol negirdėti, kad SLA. 126 kuopos valdyba butų išpildžiusi kuopos nutarimą ir patraukusi Klingą atsakomybėn už kenkimą SLA. organizacijai ir jos vardui..."

Bereikalingai "Brooklynietis" laukia iš SLA. 126 kuopos valdybos tokio išpildymo, nes jis jo niekad nesulauks. Kuopos valdyba stengiasi išpildyti visus kuopos susirinkimuose padarytus nutarimus, kurie tik valdybai pavedami, tačiau nebuto nutarimo, kurio "Brooklynietis" reikalauja, kuopos valdyba išpildyti negali, nes tai yra tik "Brooklyniečio" makaulėj iškeptas nutarimas, apie kurį kuopos valdyba nei susirinkime dalyvavę nariai nieko nežino, nes tokis nutarimas niekad nebuvo padarytas, kuris suteiktų galę kuopos valdybai traukti ką nors atsakomybėn. Baigdamas "Brooklynietis" štai kokių baisenybių suranda:

"Kadangi SLA. 126 kuopos valdyboj yra Centro Sekretoriaus tiesioginėje kontrolėje esanti Centro darbininkai, tai ir fašistų vice pirmininkui šis skundas kol kas neiškeltas."

Argi reikia juokingesnio pareiškimo už čionai pacituotą. Kiekvienas žmogus, nors ir mažiausia protaujantis gali suprasti, kad Centre dirbantieji SLA. 126 kuopos valdyboje esanti žmonės yra kontrolėje Centro Sekretoriaus tik tuomet, kuomet jie esą darbe, o ne kuopos susirinkimuose ar kuopos nutarimus pildant, kaip kad "Brooklynietis" sau įsikalbėjęs ir viešai spaudoje be jokių faktų kaltina SLA. 126 kuopos valdybą už nebutų nutarimų nepildymą delto, kad buk kuopos valdyba esą Centro Sekretoriaus kontrolėje. Tai yra juokingas ir apgailėtinas "Brooklyniečio" tokis siauras protavimas ir neapgalvotas įsišokimas.

Kad "Sandaros" skaitytojams aiškiai parodžius ant kiek "Brooklynietis" yra "teisingas" ir kokiais faktais jis remdamasis kaltina SLA. 126 kuopos valdybą, čionai paduodu kuopos nutarimą žodis žodį, kad skaitytojai patys galėtų padaryti palyginimą su "Brooklyniečio" kaltinimais ir spręsti apie jo teisingumą. Nutarimas yra sekamas:

"Įnešta, kad kuopa paduotų skundą prieš p. Klingą, 38 kuopos narį, nes yra žinių buk minėtas narys vaikštinėja ir atkalbnia narius, idant nevažiuotų su SLA. Ekskursija, bet keliautų Lietuvon kartu su jo vadovaujama ekskursija. Įnešimas priimtas ir skundėjas apsiėmė pristatyti visus faktus, kurie bus perduoti 38 kuopos valdybai."

Tai yra originalis nutarimas SLA. 126 kuopos susirinkime, laikytame gegužės mėnesy, kuriame tapo paduotas skundas prieš p. Klingą. Birželio mėnesy laikytame susirinkime buvo skaitytas protokolas ir vienbalsiai priimtas. Susirinkime dalyvavo ir pats skundo padavėjas ir pirmas davė įnešimą, kad protokolas butų priimtas, nes viskas užrašyta taip kaip buvo nutarta. Nutarime nė pusė žodžio neprisiminta, kad kuopos valdyba trauktų atsakomybėn p. Klingą, kaip kad "Brooklynietis" bando kuopos valdybai kaltę primesti už nepildymą kuopos nutarimo. Viskas ką susirinkimas nutarė, tai kad kuopos valdyba perduotų skundėjo priduotą skundą SLA. 38 kuopos valdybai, nes minimas asmuo yra 38 kuopos nariu. Taigi aukščiau pacituotas kuopos nutarimas numaskuoja "Brooklynietį" ir pastato jį aiškioje šviesoje kaipo neteisybės skleidėją ir bereikalingai priekabių ieškantį ir kaltinimą kuopos valdybos. Pagaliau jei "Brooklyniečiui butų rupėjus teisybė ir jis tai butų rašęs su gerais norais, tai jis nebutų pasislėpęs po slapyvardžiu, bet pasirašęs savo tikruoju vardu kaipo teisybės reiškėjas. Dabar, kuomet jis rašo pasislėpęs, tai aiškiai matyti, kad jis tai daro su blogais norais, kad neteisingai apkaltinti kuopos valdybą ir kelti suirutę pačioje kuopoje.

M. L. Vasil,
SLA. 126 kuopos pirmininkas.

Garsinkitės "SANDAROJE"

ALTS. Seimas

Sandaros Seimas įvyko Detroite, 26 ir 27 d. Birželio, 1931 m. p. Smailis, kaipo seimo rengimo komisijos pirmininkas, paprašė Dr. A. Zimontą, Sandaros Centro valdybos pirmininką, kad jis atidarytų šį 17-tą A. L. T. S. Seimą.

Dr. A. Zimontas, atidarydamas šį Seimą, trumpai apibudino Sandaros reikšmę, užduotis, tikslą ir veikimą.

Po to buvo išrinktas Seimo prezidiumas, kuris susidėjo iš pirm. Dr. A. Zimonto, vice pirm. F. Matuzos, sekr. A. Vaičaičio ir sekr. pavaduotojo K. Snolio.

Rezoliucijų ir įnešimų komisijon buvo išrinktas p. K. Šnuolis ir V. Zajauskas; laiškų ir pasveikinimų komisijon: p-nia K. Katkevičienė ir p-lė V. Micevičiutė.

Išrinkus prezidiumą ir komisijas prasidėjo svarstymas įvairiausių dalykų, liečiančių musų organizacijos moralinę ir medžiaginę padėtį.

Pirmiausiai buvo skaityti kuopų sveikinimai, aukos ir įvairūs telegramai, į kuriuos seimas atsakė gausingais aplodismentais.

Pirm. Dr. A. Zimontas; sekr. A. Micevičius ir iždin. Pivorunas išdavė savo raportus, kurie buvo vienbalsiai priimti.

Nėsant šiame seime Politinio iždo pirmininkui, jo raportas buvo skaitytas prezidiumo sekr. ir priimtas.

Kadangi iš to raporto pasirodė, kad kaip kurie nariai, kurie buvo paėmę Politinio iždo pašto ženklelius, nesugražino nei tų knygelių, nei pinigų, tai seimas pavedė Centro valdybai, kad ji pasistengtų tą dalyką tinkamai sutvarkyti.

Pirm. Dr. A. Zimontas pranešė apie nustatymą Sandaros biudžeto. Tuo reikalu kalbėjo p. A. Micevičius, p-nia K. Katkevičienė, p. K. Šnolis ir p. F. Motuzas. Buvo prieita, kad reikalinga padaryti kaip kurias reformas ir tas reikalas buvo pavesta Centro valdybai.

Buvo priimtas p-nios K. Katkevičienės įnešimas, kad referatai, liečiantys Sandaros gerovę, butų referuojami Seimuose ir jeigu Seimas juos priims, tai, kad jų tekstas butų išsiuntinėtas visoms Sandaros kuopoms ir įgyvendintas.

P-no F. Motuzos įnešimas, kad Sandaros finansinio stovio raportas, butų išduotas visoms Sandaros kuopoms kas trys mėnesiai, buvo vienbalsiai priimtas.

Buvo priimtas ir pavestas Centro valdybai vykdinti, p-nios P. Grybienės įnešimas, kad "Sandaroje" butų įvestas skyrius, kuriame butų pažymimas, kuopų ir atskirų veikėjų veikimas. Šia proga Seimas kreipėsi į kuopų delegatus, kad jie praneštų kas jų kolonijose veikiama ir Centro valdyba prisižadėjo, kad ji pasistengs, kad tas kuopų veikimas visuomet butų Sandaros organo tinkamoj vietoj talpinamas.

Dr. A. Zimontas referavo apie "Amžiną Sandaros Rėmėjų" knygą, kuri buvo seimo priimta. Taipgi buvo priimtas p. Smailio įnešimas, kad kuopos rekomenduotų Seimui užsitarnavusius veikėjus, kad jie be jokio užmokesnio butų įrašomi į šią Sandaros Rėmėjų knygą.

Buvo priimta Sandaros emblema: Gedimino vartai su vyčiu viduryje ir su Sandaros inicialais. Ta emblema buvo pagaminta Centro valdybos ir A. Micevičiaus referuota.

Pagaminimas Sandaros ženklelių (guzikų) buvo pavestas Centro valdybai.

Buvo priimtas 4-to Sandaros apskričio įnešimas, kad Sandaros Seimai butų laikomi kartu su SLA. Seimais, vieną kartą į du metus. Sekantis Sandaros Seimas įvyks Pittsburge.

Buvo priimta rezoliucija kaslink Sandaros nusistatymo Lietuvos vidujinio ir išlaukinio susitvarkymo. Kadangi Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos programa yra artimiausia musų principams, tai ta rezoliucija bus nusiųsta Valstiečių Liaudininkų Sąjungos Komitetui ir tikimės, kad jos tekstas bus paskelbtas "Lietuvos Žiniose". Žemiau paduodu tos rezoliucijos tekstą: —

"Mes delegatai A. L. T. S. Seimo, kuris atsibuvo Detroite, 27 d. Birželio, 1931 m. priėmėme jusų pasveikinimus kaipo išreiškiančius siekimus to žmonių sluoksnio, kuris stengiasi atsteigti Lietuvoje laisvę ir demokratiją.

Mes, kaipo demokratijos šalininkai, trokštame, kad kiek galint greičiau butų atsteigta Lietuvoje demokratinė Santvarka, kurioje šalis butų valdoma teisėtos valdžios.

Mes, iš savo pusės, pasižadame gelbėti visais galimais budais Lietuvos piliečius jųjų kovose už laisvę ir demokratybę, taipgi už atgavimą visų Lietuvos teritorijos dalių su sostine Vilniuje.

Priimkite širdingus pasveikinimus nuo pažangiosios srovės lietuvių, gyvenančių laisvoje, kulturingoje ir demokratinėje valstybėje."

A. L. T. S. Seimo prezidiumas:
Dr. A. Zimontas, Pirm.
A. Vaičaitis, Sekr.

Taipgi buvo priimta kita rezoliucija kaslink Sandaros nusistatymo Amerikoje, kurios tekstas yra:

A. L. T. S. Seimas, kuris įvyko Detroite, Birželio 26-27 d. 1931 m., apsvarstė bėgančius Sandaros reikalus ir išnešė sekančią rezoliuciją:—

Kadangi kaip kuris tautinės srovės elementas paskutiniuoju laiku pasižymėjo nukrypimu nuo demokratinių pamatų ir norėdamas pateisinti tą savo žygį primeta mums panašų nukrypimą nuo musų principų.

Tai mes dar kartą pareiškiame, kad mes nuo savo principų nenukrypome ir nenukrypsime, nes musų principai yra aiškus, sveiki ir butinai reikalingi kovoje prieš demokratų priešus.

Šis Seimas taipgi primena visiems Sandariečiams, kad tik laikydamiesi šių principų mes kuo ilgiausiai palaikysime Amerikoje lietuviškumą ir pasitarnausime Lietuvos žmonėms jų kovose už atsteigimą demokratinės tvarkos ir atgavimą Lietuvos sostinės Vilniaus.

Pasikeitus aplinkybėms ir šiek tiek prasiblaivius politinei padangei šis Seimas panaikino "Politinį Iždą" ir jo vieton sutvėrė Kulturos Iždą, kurio tikslas bus rupintis kulturiniais Amerikos lietuvių reikalais.

Advokatas Uvikas išdavė įstatų komisijos raportą, kuris buvo vienbalsiai priimtas.

Sekr. A. Micevičius pranešė Centro valdybos rinkimų davinius iš kurių pasirodė, kad pirmininku buvo išrinktas Dr. A. Zimontas; vice pirm. J. Grinius; sekr. A. Micevičius; iždin. D. Pivorunas. Jie visi buvo šio Seimo patvirtinti.

Į Kontrolės komisiją šis Seimas išrinko: A. Vaičaitį, P. Grybienę ir K. Vilką.

Įstatų Komisijon: J. Uvikas, J. Vinikas ir S. Gegužis.

Teismo Komisijon: J. Smailis, O. Ferantienė ir M. Kasparaitis.

Apšvietos Komisijon: S. Vitaitis, M. Vaidyla ir J. Hartmanavičius.

Kulturos Iždo: J. Smailis, V. Čekanauskas, J. Virbickas, M. Kasparaitis, A. Strimaitis, D. Pivorunas ir F. Platkauskas.

Atsistojimu buvo pagerbti per praėjusius metus mirusieji Sandaros nariai. Tuo užsibaigė šis 17-tas Sandaros Seimas, kuris pasižymėjo ypatingai gyva ir rimta delegatų nuotaika ir šis Seimas tikisi, kad šiais metais Sandara žymiai sutvirtės moraliniai ir medžiaginiai.

A. V.

Atpigo Laivakortes

Tuojaus kreipkitės ir važiuokite per Sandaros Laivakorčių

AGENTURĄ

Šiuose bedarbės laikuose visiems lietuviams kurie tik važiuos per Sandaros Agenturą parduosime laivokartes į Lietuvą ir iš Lietuvos šia kaina:

Iš New Yorko į Kauną ir iš Kauno į New Yorką (round-trip) ant didžiųjų laivų (Europa, Bremen ir kt.) $177.00

Ant visų kitų laivų iš New Yorko į Klaipėdą ir iš Klaipėdos į New Yorką $150.00

Prie šių sumų dar reikia pridėti karo taksų $5.00 ir Lietuvos piliečiams pagalvinių taksų $8.00

Šis nupiginimas tęsis nuo kovo 2 d. iki Balandžio 30 d. ir nuo Rugpiučio 1 d. iki Spalių 15 d. šių metų.

Taigi visi kurie rengiatės važiuoti tuoj kreipkitės į Sandaros Agenturą, čia gausite visus reikalingus patarimus, patarnavimus ir geriausią kelionę į Lietuvą ir iš Lieutvos. Išpirktos laivakortės yra geros ant dviejų metų.

Visiems norintiems važiuoti parupiname pasus, vizas, sugrįžimui dokumentus ir kitus reikalingus raštus. Toliau nuo Chicagos gyvenantiems visus patarimus suteikiame laiškais.

Kreipkitės šiuo adresu:

Sandaros Steamship Agency
3236 S. Halsted St. Chicago, Ill.

K. ŠIDLAUSKO
APTIEKA
Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų.
Reikale kreipkitės:
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Lietuviškų Čeverykų Krautuvė
90 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Vincas Česna, dabar parduoda visą tavorą atskirai. Nori išparduoti viską kuogreičiausia. Prieinamos kainos.

BRONIS KONTRIM
Lietuviškas Constable, Real Estate, Insurance Broker ir Justice of the peace.
120 Marine Road, So. Boston, Mass
Tel. So. Boston 2483 — W.

Tel. Park 2240-4274-4381
PETER BROTHERS
COAL, WOOD & LUMBER
Geras Patarnavimas
161 WASHINGTON STREET
WORCESTER, MASS.

P. J. AKUNEVIČIUS
LIETUVIS GRABORIUS
SUTEIKIA GERIAUSĮ PASKUTINĮ PATARNAVIMĄ
Už pilną pagrabą galima apsieiti su $80 ir augščiau už didesnius. O už vaikus nuo $20 ir augščiau. Patarnauja gražiai ir pigiai.
OFISO IR GYVENIMO ANTRASAS:
250 Broadway So. Boston, Mass.
Telephone So. Boston 4486

CHICAGOJE

Pas Ukrainiečius.

Chicagos ukrainiečiai leidžia laikraštį "Ukrainia". Birželio 14 d. aukščiau minėtasis laikraštis minėjo savo pirmas metines sukaktuves —vidurmiesty, Congress viešbuty.

Programas susidėjo iš dviejų dalių — prakalbų ir dainos ir vėliaus šokiai, kurie tęsėsi iki po 2 valandos ryto.

Apie 9 val. vakare vedėjas prabilo į susirinkusius svečius, kurių buvo suvirš 300, ir po trumpos širdingos, patrijotiškos įvados — perstatė kalbėti seną veikėją ukrainietį patriarchą Dr. Vl. Siemanovičių, kuris dailioje ukrainiečių kalboje, rimtai, nešukaudamas, nelyginant it kokis Romos senatorius pagvildeno svarbą neprigulmingos presos; nurodė tikslą gimimo neprigulmingos spaudos: "Ukrainia", ir jau matomos ir apčiuopiamos naudos auklėjime tautinėj dvasioj plačiosios masės ukrainiečių tautos. Užbaigus jam tąją rimtą kalbą, svetainėj suužė delnų plojimas. Tai buvo išreiška pagarbos ir padėkos savo vienatiniui patriachui.

Protarpiais kalbų, kurių buvo net šešios, buvo dainos, solo šokiai, smuika ir tt.

Kitas pažymėtinas kalbėtojas buvo įžymus veikėjas ukrainietis kunigas; kalba gyva ir jaudinanti jausmus, pilna humoro — čia norisi raudoti, čia vėl juoktis, rodos, kad tave stumte stumia prie tautinio darbo!

Trečias kalbėtojas buvo ukrainietis caro armijos pulkininkas. Jis daug karčios teisybės pasakė ir nurodė, kas reikia daryti toliau, jei ukrainiečiams tikrai norisi atgauti nepriklausomą Ukrajiną.

Papildymui programo buvo dar įtraukti ir du lietuviai: Dr. A. L. Graičiunas ir p. Šimutis "D.' red. Dr. Graičunas kalbėjo maskoliškai, o p. Šimutis angliškai. Vienas ir kitas kalb. sveikino ukr. neprigulmingą spaudą ir velijo neilstančiai darbuotis ukrainų tautos labui patol, pakol Ukraina neatgaus pilnos nepriklausomybės.

Apie muziką ir solo šokius nėr ko daug rašyti — mes visi žinom, kaip aukštai pastatytas menas pas ukrainiečius.

Vieno tik truko, tai tautiškų šokių, kaip išpildyme programos, taip šokių salėj.

Nors ir mes lietuviai gana skupus parengtuose šokiuose su lietuviškais tautiniais šokiais ir geriau mėgstame laukinį džazą, bet visgi nors vieną kitą šokį, šiaip taip musų muzikantai, primaldauti atgroja, bet pas ukrainiečius nors orchestra tankiai užgrodavo tautiškus šokius, bet šokikų nebuvo.

—Rep.

Poseiminis Sandaros Banketas.

Mums, chicagiečiams, šis 17-tas Sandaros Seimas, turėjo trejopą reikšmę: patirti, ką mano kitų kolonijų Sandariečiai apie musų veikimą Chicagoje; aptarti įvairius Sandaros reikalus ir subendrinti musų veikimą su kitų kolonijų Sandariečiais; ir patirti musų brolių, detroitiečių vaišingumą, ir draugiškumą.

Kadangi organizacijos gerovė ir tolimesnis jos plėtojimasis dideliame laipsnyje remiasi ant draugiškumo tarp jos narių, tai aš, nors trumpai, pakalbėsiu apie detroitiečių draugiškumą, kurį mes patyrėme su jais budami per tris dienas.

Iš tiesų, detroitiečių draugiškumas yra stebėtinas. Per visus tuos tris vakarus mes buvome vaišinami p. Motuzų, p. Smailių, p. Uvikų ir kitų. Nors kaip kurie iš musų savo brolius detroitiečius tik pirmą kartą susitikome, bet važiuodami jautėmės, kad mes pasižinojome per daugelį metų.

Po visų tų vaisių darbščios detroitietės surengė puikų banketą, kuris įvyko subatos vakare, Lietuvių svetainėj.

Tai buvo vienas iš puikiausių ir smagiausių banketų kokį aš kada nors esu matęs.

Vakarienė buvo taip rupestingai ir gerai prirengta, kad aš valgiau tiek daug, kiek galėjau ir pavalgęs gailėjaus, kad negaliu daugiau valgyt.

Po vakarienės tęsėsi kalbos ir muzikalinė programa, kurių vedėju buvo advokatas Uvikas.

Iš detroitiečių, be advokato Uviko, kalbėjo p. Šnolis, Dr. Jonikaitis, Dr. Matulaitis ir p. Smailis. Jie nuoširdžiai sveikino Seimo delegatus ir linkėjo jiems smagiai praleisti laiką ir parvažiavus į savo kolonijas darbuotis Sandaros labui.

Iš Chicagiečių kalbėjo p. Micevičius, p. Vaičaitis, p. Pivorunas, p. Grybienė, p. Katkevičienė. Jie dėkojo Detroito sandariečiams už tokias puikias vaišes ir programą ir prižadėjo juos tinkamai pavaišinti jiems atsilankius į Chicagą.

Paskiausiai kalbėjo Sandaros prezidentas, Dr. A. Zimontas. Jis, prajuokinęs savo audienciją juokinga anekdota, perėjo į rimtą toną ir savo trumpoj, bet turiningoj ir jausmingoj kalboj apibudino Amerikos lietuvių tautinį veikimą ir priaugančios jaunuomenės palaikymą ir auklėjimą lietuviškoj dvasioj.

Muzikalinė programos dalis susidėjo iš liaudies dainelių, kurias sudainavo p-lės Z. Žukauskaitė ir V. Micevičiutė ir muzikos, kurią išpildė broliai Stanevičiai.

P-lė Z. Žukauskaitė sudainavo solo, "Dainuok man dainą o mylimasis" ir duetą su p-le V. Micevičiute "Išgyniau jaučius į ramonaičius".

Ji turi tikrai žavėjantį, jautrų ir malonų balsą, taip kad ji sužavėjo visus klausytojus. Nors jau keletas dienų praėjo, bet jos malonus balsas dar tebeskamba mano ausyse. Butų labai malonu, kad ši panelė atvažiavus į Chicagą mus savo lakštingalos balseliu palinksmintų.

Nors aš p-lę V. Micevičiutę girdėjau dainuojant daugelį kartų, bet šitą kartą ji ypatingai gražiai dainavo ir palinksmino visus klausytojus.

Broliai Stanevičiai sugriežė dainelę "Kur banguoja Nemunėlis". Juodu, nors dar jauni artistai, bet jau gana gabiai valdo smuiką ir pianą.

Programą sekė šokiai, kurie tęsėsi ligi ankstyho ryto. Kadangi Detroito moterys ir panelės yra labai draugiškos, malonios ir moka gražiai lietuviškai šokti, tai nė nepasijutom, kaip laikas prabėgo. Ačiu Detroito Sandariečiams už jusų tokį vaišingumą. Norėčiau jus visus ir vėl susitikti.

A. V.

Tarp Chicagos Lietuvių

Sugrįžo iš "HONEYMOON"

Sugrįžo iš "Medaus mėnesio p. Gapševičius su savo jauna žmona buvusia p-le Pivorunaite, žymaus Sandaros veikėjo, D. Pivoruno dukrelę: P-nas Gapševičius yra žymus Chicagoj biznierius, "Coal Yard" savininkas ir pavyzdingas Sandarietis.

Juodu praleido savo "Honeymoon" pietinėse valstyjose, Kalifornijoje, Colorado, Yellow Stne Parke. Šis parkas yra skaitomas gražiausia vieta pasaulyje.

Ši jaunoji pora suvažinėję apie 5,000 mylių, pamatę gražiausias Amerikos apielinkes apsistos Chicagoje ir rupinsis savo biznio pakelimu.

BAIGĖ AUKŠTESNĘ MOKYKLĄ

Tarpe daugybės Chicagos lietuvių jaunuolių, kurie šįmet baigė mokyklas — baigė George V. Nakrošaitė ir A. Nakrošas, duktė ir sunus G. ir Genovaitės Nakrošų, kurie yra stambus tarp Chicagos lietuvių biznierių, butent dalininkas ir vedėjas Peoples Furniture Co. krautuvių.

Dukrelei Veronikai baigus pradinę mokyklą, o sunui Aleksui keturių metų aukštesnę mokyklą, praeitą sekmadienį įvyko graži vakarienė Nakrošų namuose, kur susirinko Nakrošų šeimynos artimiausi draugai pasveikinti baigusius mokyklą jaunuolius ir palinkėti gero pasisekimo ateity.

Veronika žada lankyti aukštesnę mokyklą, o Aleksas kolegiją, Beloit, Wis.

25-tos KUOPOS SUSIRINKIMAS

Sandaros 25-tos kuopos susirinkimas įvyks Ketvirtadieny, Liepos 9 d. 8:30 v. v., Sandaros Svetainėje.

Visi nariai malonėkite atsilankyti ant šio susirinkimo, nes seimo delegatas nori išduoti raportą iš buvusio Seimo, reikalinga išrinkti pikniko darbininkus, taipgi yra daugelis kitų dalykų aptarti.

Prof. Balodžio Lavonas Atkastas.

Gandai apie rašytojo Rainio nunuodijimą.

Ryga, Elta. — Čia tapo iškastas prieš 5 mėnesius mirusio seimo atstovo, prof. Balodžio lavonas, kuriam padarytas skrodimas. Reikalingos lavono dalys išimtos ir bus ištirtos, norint išaiškinti, ar Balodis buvo nunuodytas

Kadangi savo laiku buvo pasklidę gandų, jog buvo nunuodytas ir rašytojas Rainis, jo našlė, rašytoja Aspazija "Pedeja Bridi" pareiškė, kad jei pasirodytų, jog prof. Balodis tikrai nunuodytas, ji pareikalautų padaryti ir Rainio lavono skrodimą. Be to, ji pareiškė, kad prieš kurį laiką buvę bandymų ir ją nunuodyti.

Kryžeivių Pilys Senovės Prusų Krašte.

Važiuodamas traukiniu iš Eitkunų į Karaliaučių, o iš čia į Marijenburgą, lietuvis stebisi vietų vardais: jie tokie artimi musų kalbai. Iš vietų vardų galima spręsti apie krašto praeitį: keno jame kitados gyventa, keno šeiminin kais buta. Visas tas kraštas, kuriuo važiuoji iš Lietuvos į Marijenburgą yra prieš kelis dar amžius buvęs senovės prusų, tos pat aisčių, kaip ir mes, padermės.

Maždaug 1230 metais kryžeivių vadas Hermann Balk, susirinkęs didžiulę ricierių kariuomenę, pradėjo savo kruvinas misijas prusų krašte nuo tų vietų, kur yra šiandien Tornas. Praėjo kelios dešimtys metų — ir prusų kraštas išvirto kruva kruvinų griuvėsių. Didieli patriotai, narsus prusai pasirinko dilemą: žuti ar išsivaduoti iš plėšikų vergijos. Neišsivadavo: garbingai žuvo, savo ir kryžeivių krauju apšlakštę prusiškąsias bukles.

Kryžeiviai, įsitvirtindami naujai pagrobtame krašte, ėmė statyti pilis — apsisaugojamuosius nuo netikėtų puolimų punktus. Tuo budu, 1255 metais kryžeiviai įkurė Karaliaučių, 1265 m. — Tapliavą, o 1271 — Marijenburgą. Toje vietoje, kur kryžeiviai statėsi Marijenburgą, senovės prusų turėta savoji pilis Alėjimas, pastatytoji aukštuosiuose Nagaitės upės krantuose.

Pati Marijenburgo pilis buvo pastatyta, visiškai narsiuosius prusus išnaikinus — apie 1280 metus, vadinasi, maždaug tuo patim metu, kai buvo pradėtas pirmasis žygis iš papludusios kraujuose Prusijos į Lietuvą.

Marijenburgo pilis turėjo pradžioje uždavinį apsiginti nuo vakarų kaimynų ir tvarkyti Nagaitės laivininkystę. Pilies buvo dvi pagrindinės dalys: tikroji pilis, skiriama gyventi konvento ricieriams ir priešpilis, kurį, buvo skiriama kareiviams: čia gyveno paprastieji kareiviai, ricierių tarnai, čia buvo laikomi maisto produktai, įtaisytos arklidės, svirnai ir kt.

XIV amžiaus pradžioje kryžeiviai skaudžiai apsivylė šventojoje Žemėje: jie neteko ten savo žemių ir nukreipė dėmesį į rytus. Didysis kryžeivių mistras Zigfrydas von Feuchtwangen pasirinko sau bustine Marijenburgą, ir 1309 m. rugsėjo mėnesį Marijenburgas buvo pakeltas kryžeivių sostine.

Marijenburgui tapus kryžeivių sostine, pilis ėmė tarpti ir augti. Pirmiausia padidėjo brolių ricierių skaičius, kurie turėjo sudaryti Didžiojo mistro dvarą ir generalinį štabą. Jei paprastoje pilyje budavo 12—20 brolių ricierių, tai Marijenburge jų galima buvo priskaityta daugiau, kaip 60. Be to, čia gyveno 5 generaliniai viršininkai, vadinamieji Gebietiger: didysis komturas, didysis maršalka, didysis ligoninės prievaizda, didysis iždininkas, didysis intendantas; jie sudarė lyg ministerių kabinetą, kuriam pirmininkavo patsai didysis mistras.

Šitokiomis sąlygomis pilis turėjo buti plečiama, tobulinama. Pirmykštė pilies dalis, vadinamoji Aukštoji pilis, ir Priešpilis buvo iš pagrindų perdirbti. XIV amž. viduryje Marijenburge iškyla vadinamoji Vidurinė pilis, kurioje buvo paskirta ištaiginga rezidencija didžiajam mistrui ir jo dvarui.

Buvo plečiamas ir Priešpilis, kuris ilgainiui išvirto miestelių. Tas miestelis iš dviejų pusių, kur nebuvo upės, buvo apsaugotas specialiu tvenkiniu ir dvigubais murais, tarp kurių buvo iškastas gilus griovys.

Išilgai Nagaitės, pietinėje pilies dalyje, tunojo Marijenburgo miestas, lygiai taip pat, kaip Priešpilis, apsaugotas dvigubais murais ir grioviais. Tarp murų nuo rytų pusės, buvo dar tankiau, nei Priešpilyje, aukštų bokštų, saugojančių miestą.

"Karys".

IŠ AMERIKOS LIETUVIŲ EKONOMINIO CENTRO

Tąsa nuo 3-čio pusl.

tymų nustatais. Tokių svetim tautiškų Prekybos Rumų New Yorke suskaitoma kelios dešimtys. Viena iš tokių organizacijų, labiausiai lietuviams pažįstama dar iš pirmosios A. L. Ekonominės konferencijos laikų yra "Swedish Chamber of Commerce ir the U. S. A."

Visi tie svetimtautiški (ne amerikoniški) Prekybos Butai yra keleta metų atgal sudarę vieną bendrą informaciniams tikslams organizaciją vadinamą: "Association of Secretaries of Foreign Chambers of Commerce in the U. S. A.".

Amerikos Lietuvių Ekonominis Centras tapo tos Association aktyviu nariu nuo 17 birž. š. m. Advokatas R. J. Urevich, Ek. Centro vice-pirmininkas, laikinai reprezentuoja Amerikos Lietuvių Vaizbos Butų Sąjungą (E. C.) toje organizacijoje.

Tas prigulėjimas prie Association Amerikos lietuviams vaizbininkams bus didžiai naudingas, nes galės pasinaudoti patyrimu įvairių tautų prekybininkų susitelkusiu į tą galingą organizaciją.

Tokiu budu Amerikos lietuvių ekonominio organizavimosi darbas eina pirmyn ir platyn.

Am. Liet. Ek. Centras,
15 Park Row, Room 538,
New York, N. Y.

Gera Proga

Dabar bus laikas musų tautiečiams, atsiėmus nuošimtį už savo padėtus piniguš svetimose vietose, investuoti į saugius pirmus morgičius nešančius 6-tą nuošimtį.

Vienykimės, lietuviai! Šiandieną jau randasi daug musų tautiečių, kurie likosi apgautais netik su pirkimu stako, bet ir su bondais ir depozitais.

Nekurie netikėjo teisingiems patarimams, kuriuos mes maloniai musų lietuviams suteikėm.

Su pagarba,

UNIVERSAL STATE BANK
3252 South Halsted Street, Chicago.

Namu Reikmenys

De Vasaros patogumo dabar galima įsigyti už
Labai Sumažintas Kainas
ABEJOSE
Peoples Furniture Co.
KRAUTUVĖSE

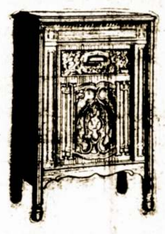

Kombinacijos Radios Už Pusę Kainos ir Mažiau

$190, 1931 metų mados Victor komb. radio su gramafonu, tik $95.00

1931 metų mados kombinacijos radios su gramafonu, pasirinkimas: Columbia, Philco, Kennedy, Knights ir kitų, nekurie yra verti iki 225.00, Peoples Krautuvėse įsigysite tik už $75.00

Crown ir Alcazar naujos mados standard padarymo pilnai porceluoti buffet mados geriniai pečiai, verti veik du sykiu šios kainos, o dabar parsiduoda už..... $69.50

Console mados parceliuoti geriniai pečiai verti iki $75.00 dabar tik po $32.50

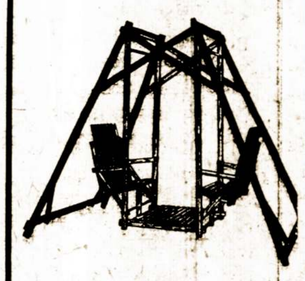

Daržų Supyklės — Tvirtai su budavotos ir sunkiai nudažytos, užtikrintos tarnauti daugybes metų — sumažinta kaina tik už $11.95

Naujos elektrikinės drabužių plovyklės parsiduoda už nau jas žemas kainas:

Nauja PRINCESS $110 vertės Plovykla už $66.00

MAYTAG Nauja plovykla už $98.50

THOR Nauja plovykla už $99.75

MAYTAG vėliausios mados už $109.50

Puikios Ledaunės Parsiduoda už Mažiau Kaip Pusę kainos

su 2 durim tik po.... $7.95

Su 3 durim tik po $12.50

Elektrikinės ledaunės (refrigeratoriai) visų gerųjų išdirbysčių galima įsigyti Peoples Krautuvėse už mažesnę kainą, pilnai įrengtuos namuose už $130.00

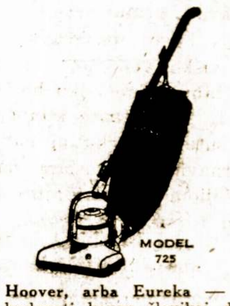

Hoover, arba Eureka — per budavoti kaurų šlavikai dirba ir atrodo kaip nauji pilnai gvarantuoti verti iki $35.00, dabar už $18.95

Lengvų išmokėjimai Suteikiami Visiems
Demonstruojame Namuose Veltui.

Kreipkitės:
Į didžiausias ir atsakomingiausias Lietuvių Krautuves Chicagoj,

SOUTH WEST SIDES LARGEST STORE
The Peoples Furniture Co.
INC.
FURNITURE, RADIOS, PIANOS, RUGS, STOVES & GEN HOUSEHOLD GOODS
EVERYTHING For The BETTER HOMES

4177–83 Archer Ave. Cor. Richmond St. TEL. LAFAYETTE 3171
2536–40 W. 63 St. Cor. Maplewood Ave. HEMLOCK 8400
Chicago, Illinois
M. KEZAS, Vedėjas J. NAKROŠIS, Vedėjas

Chicagoje

Radio Programas Žavėjo Klausytojus.

Praeito antradienio vakare buvo neramu sėdėti kambaryje, nes termometras rodė 98 laipsnius šilumos. Bet del gražumo Lietuvių radio programo, kurį davė Peoples Furniture Kompanija iš stoties WGES, nuo 6:30 iki 7:30 vakaro, klausytojas galėjo visai pamiršti oro nepatogumą, besigerėdamas pilnai gražiu ir labai parinktinu radio programu, kaip kad buvo suruoštas ir išpildytas praeito antradienio vakare. Tiesa yra, kaip kad pradžioje programo pranešėjas pareiškė, jog leidėjai šių programų neskupauja nei laiko, nei lėšų surengime ir leidime šių programų.

Štai pasigirdo Kasto Saboniaus balsas. Kas jo nemyli ir kam nėra malonu klausyti jo dainas. Jis pažįsta liaudį, jis ir žino ką dauguma klausytojų myli klausyti, na, ir neskupavo sudainuoti keletą dainelių. Seka jauna pasižymėjusi pianistė, panelė Silvija Saboniutė, skambina garsiausią Stasio Šimkaus kompoziciją, Scheizo, kurio išpildymas reikalauja gero išsilavinimo ir miklumo skambinti pianą. Taip pat gražiai ir sutartinai dainavoja keletą dainų "Peoples Radio duetas"; iš kokių ypatų jis susideda, neteko patirti, bet dainavo labai g r a ž i a i. Pagaliaus "Charles Kepurė" papasakojo daug skanių juokų ir del pajvairinimo programo buvo pavartota keletas rekordų išpildytų musų pažymėtinų dainininkų, kas irgi prisidėjo prie pamarginimo. Pavyzdžiui, su rekordo pagelba galėjome girdėti Julę Dvarionaitę, Liet. Valst. Operos artistę, dainuojant Margaritą iš operos Faust.

Todel ir nestebėtina, kad ir patys WGES stoties vedėjai pastebėjo, jog "Peoples" Co. yra gražiausi programai tarpe visų ateivių programų. Garbė šių programų dalyviams ir didis pagirimo žodis jų rengėjams už taip gerą skonį prirengti Lietuvių radio programus.

Tarp Chicagos Lietuvių

SLA. 36 KP. METINIS IŠVAŽIAVIMAS

Nebeatsimenu, kuomet ši skaitlingoji kuopa turėjo nuosavą išvažiavimą. Visad rupindamiesi "svetimų pačių" reikalais, neturėdavom laiko pasirupinti apie save.

Bet štai išrinktoji komisija iš ponios A. Misčiukaitienės, p. A. Zalatoriaus ir M. Vaidylos, nutarė, kad SLA. 36 kp. turėtų savo metinį pikniką rugp.-August 2 d. sekmadienį, Raibužio farmoj. Vieta nepaprastai graži ir visiems bus smagu atsilankyti. Tiketai jau dalinami ir visi kuopos nariai galės gauti jų **už dyką.**

Komisija stengsis, kad išvažiavimas butų kuolinksmiausias. Tėmykit tolesnius pranešimus.

— Komisaras.

K. JANULIS BAIGĖ HIGH SCHOOL

Šiais metais daug lietuvių jaunimo užbaigia aukštesnį mokslą.

Sunus žinomo sandariečių darbuotojo B. Janulio — Keistutis gavo diplomą iš Calumet High School ir žada toliau mokinties. Geriausių pasekmių. **Draugas.**

Vaišės p. J. Bložio namuose

Jaunasai Ernest Bložis užbaigė aukštąją mokyklą ir jo tėvai pereitam šeštadienį surengė šeimyniškas vaišes, kuriose visko buvo; parinktų svečių ir užkandžių.

Reporteris apleido gaidžiams giedant, o kiti dar pasiliko.

Liet. Mot. D-jos "Apšvieta" išvažiavimas

Labai seniai bebuvau moteriškam išvažiavime, o "Apšvietos" — niekad. Taigi pereito sekmadienio pramoga buvo netikėtas smagumas. Nežiurint, kad saulė žeme ridinėjo, o karšti spinduliai skraidė kaip žarijos, keliatas musų p. Lulevičiaus automobily nuzvimbėm į Baušio farmą.

Ant žalio kalnelio suradom burį apšvietiečių ir tris p. Misčiukaitienės seseris. Vėliau atvažiavo adv. Bučinsko šeimyna, p. Katkevičius ir kiti. Nepaprastas vaišingumas! Užkandžių ir gėrimų netruko visai dienai. O parvažiuojant namo teko sustoti pas pp. Zabukus ir ten tai buvo antroji puota.

Tiesa, laike pikniko tiek dainavom, kad net gerklės užkimo.

PABAIGĖ MOKYKLAS

Šiomis dienomis buvo mokyklų užbaigimas. Taipgi jas užbaigė keletas Sandariečių. Iš jų geriausiai pasižymėjo V. Šolis ir R. Rakauskas.

V. Šolis yra sunus visiems gerai žinomo, žymaus Sandaros veikėjo J. Šolio ir S. Šolienės, vienos iš žymiausių ir darbščiausių 25-tos kuopos Sandariečių. Šis jaunuolis yra apdovanotas ypatingais moksliniais gabumais, nes jis dar gana jaunas vaikinas, o jau užbaigė Illinois Universiteto laikraštininko fakultetą su bašlerio laipsniu.

R. Rakauskas yra sunus gero Sandaros veikėjo J. Rakausko. Jis užbaigė Lindblom aukštesniąją mokyklą ir mano studijuoti dentisteriją.

Šiuodu jaunuoliai simpatizuoja lietuviškam judėjimui Amerikoje ir manoma, kad jie įgiję daugiau mokslo žinių atsistos aukščiau kasdieniniame gyvenime ir pasitarnaus lietuvių tautai. Linkiu tiedviem jaunuoliam ko geriausio pasisekimo.

A. V.

Pranešimas Pikniku Rengėjams.

Parapijoms, Draugijoms ir Piknikų Rengėjams.

Kas tiktai rengia šią vasarą piknikus, nepamirškite vartoti iš Lietuvos BIRUTĖS skanias salaines. Birutės saldainės labai tinka lošti lygiai -nelygiai ir duoda DRAUGIJOMS labai gražų pelną.

Todel Gerbiamieji, remkime savo pramonę, ir vartokime Birutės saldaines. Meskime paprotį vartoti žydiškas saldaines, kurios nei savo skoniu, nei gerumu negali prilygti Lietuvos Birutės saldainėms.

Taipgi pas V. M. STULPINĄ galite gauti ir visokių valgomų prekių iš Lietuvos. Visados kreipkitės pas:

V. M. STULPINAS
3255 South Halsted Steet
Tel. Victory 6122
Chicago, Ill.

PAMOKOS

Mokinu lietuvių, anglų ir vokiečių kalbas, aritmetiką ir t. t. Pamokos duodamos suaugusiems ir vaikams. Einu į namus.

J. I. BRIEDIS
6723 So. Maplewood ave.
Chicago, Ill.

CHEROKEE STEBĖTINAS TEPALAS.

Tų vaistų pagaminimas kainuoja daugiau, negu kad jie yra parduodami. Tiktai $2.50 su persiuntimu. Garantuotas išgydymas arba sugražinami pinigai.

REIKALINGI AGENTAI
CHEROKEE MED. CO.
2110 S. Halsted St., Chicago.

Suviršum 30,000 pavienių ir žinomų išdirbėjų padeda savo pinigus del bėgamų reikalų ir taupymui į Central Manufacturing District Banką.

Ta didelė grupė patenkintų kostumerių yra pasėka daugelio metų asmeninio pasišventimo ir kreipimo ypatingos atydos biznio vedime, musų gabių direktorių, valdininkų ir darbininkų.

Jeigu jųs dar neėsate musų kostumeriu, mes širdingai jus užkviečiame pasidėti savo pinigus musų banke bėgantiems reikalams arba taupymui ir susipažinti su šiuo progresuojančiu — ir pastovum Banku.

CENTRAL Manufacturing District BANK
A TRUST COMPANY
1110 West 35th Street
A State Bank • • • • A Clearing House Bank

Saugu siųsti pinigus per musų įstaigą.
15 metų nei vienas centas nežuvo.
Važiuojant Lietuvon, teisingas patarnavimas.
Perkame Lietuvos Paskolos Bonus ir mokame $42.50 už $50.00 ir $85.00 už $100.00—Cash.
Atsilankyk ypatiškai arba prisiųsk per paštą, apdraustame laiške.

John J. Zolp
4559 S. Paulina St.
CHICAGO, ILL.

***Nauji 1932* NASH**

Dabar Bridgeport Auto Sales turi didžiausi pasirinkimą Naujų Nash, kurie yra daug patobulinti visais atžvilgiais. Pirk karą geros išdirbėstės ir per gerą pardavėją — visuomet busi patenkintu.

Norintieji pirkti ar mainyti, pirmiausiai pamatykite NAUJUS NASH ir pasitark su

Bridgeport Auto Sales
Sav. J. J. Janeliunu
3222 So. Halsted St.
Tel. Victory 4929

A. F. CZESNA
Turkiškos, Rusiškos ir Sierinės Vanos, Elektriniai Treatmentai ir Masažai. Ultra Violet Ray.
Su musų naujausios mados įrankiais mes duodame penkiolika skirtingų treatmentų, kurie gelbsti daugelyj ligų, kaip **Lumbago, Rheumatizmo, Sciatica, Paralysis, ir t. t.**
Atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 1 val. ryto.
Nedėliomis iki 2 val. po piet.
Antradieniais tik moterims.
1657 West 45th Street Cor. So. Paulina St. Tel. Boulevard 4552

KAMBARIAI ANT RENDOS

5 erdvus, — šviesus kambariai, patogus del šeimynos arba profesionalui prie D-ro Zimonto ofiso, 3252 S. Halsted St.

Meldžiu atsišaukti del informacijų į

DR. A. ZIMONT
Victory 2514

NAUDOKIS PROGA

Ateik į 2625 State Street del medžio — "Lumberio" ir Plumingo reikmenų.

ED. ROCKWOOD
2625 State Street
Chicago

Tel.: Virginia 2448
Archer Ave. Bird Store

Parduodame Kanarkas, P a p u g a s, Įvairius Paukščius, Import u o t a s Klėtkas, Šiltų Kraštų Žuvis, Stiklinius Žuvims Indus, Šunis ir Kitus Naminius Gyvuliukus.
John F. Kalkė, Savininkas.
4123 Archer Ave.,
CHICAGO, ILL.

Phone Boulevard 2035
"Sveikinkit su Gėlėmis"
Urba Flower Shoppe
Skintos Gėlės, Augalai, Vestuvėms Bukietai.
Specializuojame Laidotuvėms Gėlėmis.
3324 So. Auburn Ave.

LOVEIKIS
Kvietkininkas
NUSKINTOS KVIETKOS
Pristatome į visas miesto dalis Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams Vainikai.
3316 S. Halsted St., Chicago
Phone Boulevard 7314

Kaip Turėt Gražius Plaukus.

Visiem duodu paaiškinimą. Gerai išmėginta pamokinimą suteikiu kaip užauginti į greitą laiką storus tankius plaukus. Šituo prirodymu žinosite kaip sulaikyti plaukų slinkimą, niežėjimą galvos, odos, pleiskanų išnaikinimą. Kreipkitės laišku ir prisiųskite markę atsakymui.
L. J. GECHUS
201 N. Wells Bldg., Room 600
CHICAGO, ILLINOIS

Phone Yards 5423
J. W. ZACHAREWICZ
Real Estate, Insurance and Loans
903 West 33rd Street
CHICAGO, ILL.

Universal Restaurant
Skanus Valgymai
Kepta Vištiena
750 W. 31st St.
Netoli Halsted Street
A. A. NORKUS Sav.

Tel Yards 1138
Stanley P. Mažeika
LIETUVIS GRABORIUS
Automobilius galima gauti visokiems reikalams.
3319 Auburn Av. Chicago

GRABORIAI

Simpatiškas — Mandagus — Geresnis už kitų Patarnavimas
J F. Eudeikis Komp.
PAGRABŲ VEDĖJAI
Didysis Ofisas
4605-07 S. Hermitage Ave.
Tel. Yards 1741 ir 1742
SKYRIUS
4447 South Fairfield Avenue
Tel. Lafayette 0727
SKYRIUS
1410 S. 49th Ct., Cicero, Ill.
Tel. Cicero 3794
SKYRIUS
3201 Auburn Avenue
Tel. Boulevard 3201

J. PAWLOWICZ, A. L. J. F. RADŽIUS
Pigiausias Lietuvis Graborius Chicagoje

Laidotuvėse patarnauja geriausia, ir pigiau negu kiti: todel kad jis priklauso prie grabų išdirbystės.
Ofisas: **668 West 18th Street,**
Telephone Canal 6174
Skyrius: **3238 So. Halsted St.,**
Telephone Victory 4088

J. LULEVIČIUS
Graborius ir Balsamuotojas
3103 So. Halsted St. Chicago
Telephone Victory 1115

Patarnauju laidotuvėse visose miesto dalyse. Moderniška koplyčia veltui.

S. D. LACHAVICZ
LIETUVIS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
Patarnauju laidotuvėse kuopigiausiai. Reikale meldžiu atsišaukti, o mano darbu busite užganėdinti.
2314 West 23rd Place
Tel. Roosevelt 2515 ir 2516
SKYRIUS:
1439 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Telephone Cicero 5927

ADVOKATAI

A. A. ŠLAKIS
ADVOKATAS
Ofisas vidurmiesty
Room 1502
CHICAGO TEMPLE BLDG.
77 West Washington Street
Corner Washington and Clark Sts.
Ofiso Tel. Central 2978
Namų Tel. Hyde Park 3395

Phone Franklin 2460
LEONAS S. MIKELONIS
ADVOKATAS
10 South LaSalle Street
Vakarais nuo 6 iki 9 valandai
3315 South Halsted Street
Telephone Boulevard 3697

PAUL M. ADOMAITIS
ADVOKATAS
Ofisas vidurmiestyje
Room 2414
One North La Salle Building
One North La Salle Street
(Cor. La Salle and Madison Sts.)
Ofiso Tel.: State 2704; 4412

K. GUGIS
ADVOKATAS
MIESTO OFISAS
127 N. Dearborn St.,
Room 1111
Telefonas Central 4411
Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų
GYVENIMO VIETA
3323 So. Halsted St.
Tel. Boulevard 1310
Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą.
Nedėliomis nuo 9 iki 12 v. ryto

A. A. OLIS
ADVOKATAS
11 So. LaSalle St., Room 2001
Telephone Randolph 0331—0332
Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak.
3241 South Halsted Street
Telephone Victory 0562
7—9 v. vak. apart Panedėlio ir Pėtnyčios

GARSINKITĖS "SANDAROJE"

Phone Boulevard 7042
DR. C. Z. VEZELIS
DENTISTAS
4645 South Ashland Avenue
Virš Marshfield Drug Store
Arti 47th Street

Tel. Republic 2236—Hemlock 2019
DR. K. DRANGELIS
DENTISTAS
2417 West 63rd Stree
(arti Western Ave.)

Tel. Victory 3687
DR. J. P. POŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 3133 South Halsted Street
Valandos:
Nuo 9 iki 12 ryto ir nuo 7 iki 9 v. v., apart antradienio ir šeštadienio.
Res.: **6504 South Artesian Avenue**
Phone Hemlock 2374
Valandos: nuo 3 iki 6 po pietų, antrad. ir šeštad. nuo 3 iki 9 v. v.

Phone Canal 6222
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.
Nedėliomis nuo 10 iki 12 rytą.
Rez.: **6640 S. Maplewood Ave.**
Tel. Republic 7868

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso Valandos:
10:30 iki 12 v. rytais
1 iki 3 val po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 v. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

SVARBI ŽINIA
Dr. M. T. Strikol'is
LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Perkėlė savo abu ofisų į naują vietą
po numeriu
4645 So. Ashland Ave.
Valandos: 2 iki 4 ir 6 iki 8 vakare
Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel.: Boulevard 7820
Namai **6641 So. Albany Ave.**
Tel.: Prospect 1930

DR. A. J. KARALIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3147 South Halsted Street
Tel. Calumet 3294
Ofiso valandos:
nuo 9 iki 12 v. dienos ir
nuo 2 iki 9 val. vakare.

Phone Victory 3188
DR. M. ŽILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Tel. Boulevard 5914 ir 5913
DR. S. NAIKELIS
Gydytojas ir Chirurgas
Valandos
Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9
Nedėliomis pagal sutartį
756 W. 35th Street.
N. E. kampas 35th ir Halsted

Phone Victory 2514
DR. A. J. ZIMONTAS
SENIAUSIAS LIETUVIS DENTISTAS
3252 South Halsted Street

Phone Canal 2118
Ofiso valandos nuo 6 iki 8 v. vak.
DR. A. L. YUŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1900 So. Halsted Street
Rezidencija:
4193 Archer Avenue
Valandos: nuo 2 iki 4 po pietų.
Norintieji mane matyti [illegible] pasaukite telefonu
Phone [illegible]